

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, V. kerület, Honvéd-utca 10. szám.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF**
Feloldó szerkesztő: **KABOS EDE**
Igazgató: **HERTZKA LOTHÁR**

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.,
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

Felhívás Keringőre.

Budapest, november 2.

(v.) Rendkívül érdekes tartalmu, valósággal szenzációs jelentőségű levél érkezett ma hozzánk Olaszországból. Ez a levél az olasz kormányhoz igen közel álló, nagyteknélyű olasz államférfiútól ered s Olaszország hivatalos köreinek tapogatódzását jelenti arra nézve, vajjon lehetne-e a magyar közvélemény befolyásolása útján monarchiánkat olyan külpolitikai irányba terelni, amely a magyar nemzetet — véleményünk szerint — mulhatatlanul súlyos nemzetközi bonyodalmakba, egy veszedelmes kalandpolitikának véres kockázataiba vezetné. E levél útján sok minden kitudódik, amit eddig a legféltékenyebben őrzött kabinettitoknak leple borított el. Megtudjuk, hogy a hármasszövetség még csak mechanikailag áll együtt, de érdemben végzetesen megrendült, mert monarchiánk és Olaszország között az ellentétek máris nagy feszültségi fokot mutatnak s élesbedésük már a közel jövőben várható. Megtudjuk, hogy az Olaszországban most folyó választások után a kormány az olasz parlamenttől tetemes rendkívüli hadügyi hitelt fog kérni, amelynek éle bevallottan a mi monarchiánk ellen fog fordulni. Es megtudjuk, hogy Olaszországban az irredenta mozgalom magával ragadta az egész közvéleményt s ellenállhatatlan nyomást gyakorol a kormányra, hogy vagy követelje a szövetséges viszony fenntartásának árul Trentinot és az Isonzoig elnyúló határsávot, vagy pedig bontsa fel a szövetséges viszonyt s betörvén a mi balkáni érdekszféránkba, kaparintsza meg Albániát és Szalonikit.

Ugy véljük, már az itt jelzett dolgok is szenzációs érdekességűvé teszik ezt az olaszországi levelet. Még fokozza az érdekességét az, hogy az olasz kormánykörök e törekvések számára a magyar nemzet közvéleményét kívánják megnyerni. Azt hiszik nyilván, hogy a Balkánon való terjeszkedés Magyarországon kedves dolog. És számítanak arra, hogy a magyar közvélemény, már csak merő truccból is, rámegy erre a lépésre, mihelyt a déltiroli olasz területekhez való ragaszkodást úgy állítják elibénk, mint a bécsi katonai körök macacs és esztelen szeszélyét.

Ezek után átadjuk a szót az olaszországi levélnek.

Olaszország s a magyar-osztrák monarchia közt a hivatalos viszony ezidőszereint barátságos, csaknem szívélyes. Mégis néhány hó óta a sajtóban, sőt a parlamentben is komolyan tárgyalják a két hatalom közt kitörhető háború eshetőségét, kivált amióta a magyar és az osztrák delegáció a nagy rendkívüli hadügyi költségeket megzavarta. Az olasz

kormány még nem állott elő ugyan ilyen természetű hitelek kérésével, mert a választásoknál nem akart a köztársasági és a szocialista pártoknak támadására ilyen hálás céltáblát nyújtani. Am rögtön a választások után első dolga lesz a kormánynak, hogy szintén kérjen rendkívüli hadügyi költségeket.

E pillanatban fontos őszintén kimondani azt, hogy Olaszországban egyfelől az irredentisták s másfelől leghevesebb ellenfeleik közt is *semmi elvi különbség nincsen*. Amazok erőszakos eszközökkel is készek ugyanarra a célra törekedni, amelyet emezek inkább békés uton kívánnának elérni. E közös cél: *Ausztria olasz tartományainak Olaszországhoz való csatlósítás*. Az elvben magában egyetért minden olasz: a demokraták, radikálisok és köztársaságirak is. Ez utóbbiak, uoh! a katonai elemet nem szeretnék megerősíteni s inkább hajlanak belügyi reformok felé, azonnal feladnák külön álláspontjukat, mihelyt valamely komoly tény közbejönne. Ausztria olasz alattvalóinak valamely újabb súlyos sérelme, avagy egy magyar-osztrák vállalkozás Szaloniki és Albánia felé egyetlen nagy táborba csöditendő az olasz nemzet tömegeit, amelyek mindig készek az Ausztria ellen való tüntetésekre, s ily módon elháríthatatlanná válna a két hatalom közt való szakadásnak súlyos veszedelem.

Ausztriában kutyául bannak a saját olasz alattvalóikkal, ami az igazán Olaszországban egyre fokozza. Az olasz egyetlen kérdése itt olajat öntött a türe. Triestben a rendőrség a legdurvábban bánik el béképolgárokkal, akiknek egyéb bűnük nincs, csak az, hogy szeretik és hirdetik olasz nemzetiségű mivoltukat. Mindezek a dolgok nagy elferdést szülnek Olaszországban. S midőn itt azt látjuk, hogy Ausztriában a jogszolgáltatás a rendőrség mellé áll s az olaszok ellen indított súlyos perek vagy lunsbruciban tárgyaltatnak, ahol gyűlölik az olaszokat, vagy Gräeben, ahol meg nem értik őket; midőn büntetlenül szlovizsítják személyek, tartományok, bíróságok és közliva talnokok neveit, pusztán azért, hogy megsérték az olaszokat, akiket még a saját anyanyelvük tanításában is akadályoznak; midőn az osztrák államhatalom megtesz minden lehetőt, hogy olasz alattvalóit feldühösítse s a lázadásra serkentsen: csoda-e akkor, hogy az osztrák olaszok a saját kormányuk ellen fordulnak, Olaszországban pedig a néptömegek az Ausztria ellen való háborúra ösztökélnek?

Amde Ausztria külpolitikája egyszerű mind külpolitikája Magyarországnak is. Kérdés tehát, tetszetőse Magyarországon egy olyan irányzat, amely elkerülhetetlenül a szakadásához vezet s amely mindenesetre a monarchia déli határain olyan hatalmaságot tart fenn, amely Ausztria-Magyarország minden zavarából hajlandó lesz hasznot húzni mindaddig, míg Ausztria olasz nyelvű tartományait magához nem ragadta? Milyen érdeke lehet Magyarországnak abban, hogy olyan politikát támogatasson, amely Ausztriának már annyi romlását okozta? Az még érthető, hogy a klerikálisok szeretik ezt a politikát, hiszen Ausztria ma már az egyetlen nagyhatalom, amely a Vatikán utasításainak engedelmességek: s valóban az Olaszországot elhatárolhatatlanul gyűlöli klerikálisok az, amely Ausztria külpolitikáját sugallja.

Nincse hát mód rá, hogy a monarchia s Olaszország véglegesen megérték egymást

s együttesen vessenek véget e veszedelmek keltes helyzetnek?

Az irredenta kérdése Olaszországban kétféle jelentőségű. A néptömegek a dolgoknak inkább erkölcsi oldalát nézik, a határon innen és túl élő olaszok vérbeli kötelekeit, a közös nemzeti törekvéseket, a teljesítésre váró testvéri kötelezettséget. Am közelibbről nézve, ezeket az erkölcsi szempontokat *komoly katonai okok is támogatják*.

Olaszország Ausztriával szemben *védetlen*, mert *nincs katonailag megvédhető határvonala*. A Trentino Lombardiába és Venéziába élesen ékelődik be s az olasz királyság északi részét az osztrák hadsereg bevonulása számára valóságos kitérője. A keleti határvonal Görz felé még hosszabb: egyenesen beleszalad a síkságra, ahonnan az olasz hadaknak háború esetén az Etsch folyó túlsó partjára kellene rögtön visszavonulniok. Ez a veszedelmes helyzet sok gondot okoz olyan körökben is, amelyek éppenséggel nem csinálnak irredentista politikát.

Bécsből minden ilyenmü olasz kívánságot olyan rendszeresen utasítanak vissza, hogy remélni sem lehet e kérdések békés megoldását. Pedig ha Bécsben okos szemmel *tereli a monarchiát*, akkor beláthatnák, hogy ott az egyetlen párta, amely a *háború felé tereli a monarchiát*, akkor beláthatnák, hogy az olasz törekvések kielégíthetők volna az Ausztriának nemcsak minden kára nélkül, hanem még tetemes hasznára is.

A Trentino teljesen olasz tartomány, semmi gazdasági értéke Ausztria számára nincs, földhöz ragadt szegény és Tirol kivételével földrajzilag semmiképpen nem függ össze az osztrák birodalom területével; ezen felül Ausztriára nézve védelmi szempontból is értéktelen. Senki sem mondhatja, hogy a Trentino hirtoka nélkül Ausztria biztonsága a legesélyesebb mértékben is csökkenne. Ez a tartomány csakis egy Olaszország ellen intézendő *támadó hadjárat* esetén bir katonai fontossággal s éppen ezért kívánja az olasz közvélemény a visszacsatolását. De a bécsi katonai körök ezt mindig megakadályozzák, mert gyűlölik Olaszországot, s állandóan meg akarják sérteni.

Senmi kétség, hogy a Trentino visszaidása a legszimpatikusabb s legészleltreméltőbb módon történhetne meg, mint a valódi barátság megszire kiható ténye s nem is ingyen, *hanem megfelelő kárpótlások fejében*. Az átengedés kitalálásával nem oldódik meg semmi és csak tovább tengetnek egy mindenképpen veszedelmes helyzetet. Bécsben egyre azt hajtogatják, hogy az olasz presszióknak nem lehet engedniük; ez a felelet igen kényelmes, de sem nem őszinte, sem nem igaz, mert volt már elég hosszú időszaka a zavaraltalan nyugalomnak is és Bécsben mégis mindig ezzel a kifogással éltek.

A másik komoly kérdés az olasz királyság keleti határára vonatkozik. Volt erről már szó az 1866-iki béketárgyalásokon is, s az olasz kormány erősen inszisztált, hogy határvonalul az Isonzót kapja meg, az egyetlen vonalat az Alpokon innen, amelynek van katonai értéke és történeti hagyománya. E helyett Olaszország megkapta azt a képtelen veneciai határt, amely nyílt szántóföldeken és házak között vonul el, mintha csak egyazon állam két szomszédos községének megszerje volna. Az Isonzon innen lévő terület egészen olasz és földrajzilag összefügg a nyugati Friaula (Udine) s mindaz elmondható róla is, amit a Trentinóról mondtunk.

Es a két határigazítás katonai szempontból elengedhetetlen s a leendő nagyobb vélemények szerint is feltétlenül szükséges egy Ausztriával való háborús összehúzózás elkerülésére.

Ausztria ebben az esetben megtarthatná Görzöt, Triestet és Isztriát; de ezt is oly feltétellel, hogy hagyjon fel valahára azzal az olaszföldi politikájával, amelylyel otthon nem tudott semmit sem végezni, ellenben súlyos bonyodalmakba vitte bele külpolitikai helyzetét.

Olaszország tehát őszinte barátsága fejében s a fenyegető nagy veszélyek elhárítása érdekében ezeket követeli: határigazítás a Trentinó és az Isonzo felé; és az olasz nemzetiség jogainak Ausztriában való tisztelőben tartását.

S a kárptólások? Ezekről a nyilvánosság előtt nem könnyű beszélni. Elég lesz hát jelezniük, hogy ezek kettős irányúak lehetnének:

1. meggyezés Olaszországgal a balkáni kérdések egész vonalán;

2. az Olaszországgal való mindennemű ellentét megszüntetése s tehát a magyar-osztrák monárkiának teljesen szabad keze a Balkánon minden más állam irányában.

Oroszország jelenlegi zavaraira különösen tekintet nem vetve, kétségtelen, hogy a cári birodalom jelenleg nem élhet azzal a preponderáns helyzetével, amelyet a Balkánon azelőtt elfoglalt; a pillanatnyi helyzet tehát igen alkalmas a monárkiának Olaszországgal való békés meggyezésére, mely utóbbról a balkáni hivatalos körökben (kivált Montenegróban és Szerbiában) valamint a néptömegek körében számos barátja van. Arról már volt szó, hogy a monárkia és Olaszország Albániára néve meggyezésre léptek, de ez utóbbiak bajosan lesznek pozitív jellegűek s értékük legalább is kétséges. Ellenben Szalonikira néve eddig még nincs meggyezés, pedig ilyen is jöhetne létre.

Ime az elég bőséges tér, amely busásan kárptólható Ausztriát az olasz-osztrák határigazítás könnyű áldozatáért.

Volt másutt szó arról, hogy háború esetén Olaszország katonai segítsége csekély értékű volna a monárkia számára. Hát ez lehetséges. Amde nemcsak lehetséges, hanem teljesen bizonyos, hogy valamely más hatalommal bekövetkező háború esetén Olaszország ellenséges indulata a legnagyobb ve-

szélyt rejtene magában a monárkiára néve. Es ki merné hinni, hogy az európai béke örökké fog tartani és hogy semmiféle rázkódtatás nem teheti kemény próbára a jelenlegi nemzetközi barátságok szilárdságát?

Mind ezt Bécsben nem akarják megérteni. De vajon Budapesten nem kellene-e figyelni arra, hogy helyes irányban vezetik-e a külpolitikát? Nincsen-e Magyarországnak joga, hogy a maga szavát is hallassa? Mi szüksége a magyar nemzetnek arra, hogy komoly veszélyek sodrába kerüljön a Bécsben uralkodó klerikális és katonai reakció jóvoltából?

Eddig az olaszországi levél. Összegezve komoly tartalmát, az derül ki belőle, hogy Olaszországban a kormánykörök is az irredentista eszme hatalma alatt állanak s hogy a diplomáciai szövetség vékony kérge alatt egy komolyan fenyegető háború vulkánikus erői dolgoznak. Olaszország kiugrani készül a hármasszövetségből s követeli a Trentinót és az Isonzót elterülő határsávját. Addig is míg ezt fennhangon követelheti, szorgosan fegyverkezik, hogy valamely bonyodalom esetén a hármasszövetségből kikanyarodjon s monárkiánk ellen forduljon. Kiderül továbbá, hogy a balkáni egyezés Olaszországgal nem komoly dolog s hogy az olasz politika még egyre rajta tartja a kezét a macedóniai kérdésen. Gondoltuk is mindjárt, hogy a macedóniai nemzetközi csendőrség parancsnokságának egy olasz tábornokra történt bizasáért Olaszország nem fog ottani érdekeiről lemondani.

Ami már most a magyar közvéleménnyel való tapogatózást illeti, válaszunk erre rövid és egyszerű. Ha az olaszok a Trentinót békés uton megkapják, gratulálunk nekik. De Szalonikiból és Albániából mi magyarok nem kérünk. Mielőtt millió számra szerezniük új nemzetiségeket, előbb Magyarországot kell a magyar nemzet számára meghódítanunk. Ami pedig legalább száz esztendőnek ernyedetlen kultur-

munkáját igényli. A keringőre való felhívást tehát köszönjük. Eszünk ágában sincs ilyen kalandos táncokat lejteni.

BELFÖLD

A Kuria új másodelnöke. Egy helyi köznyomatost azt újságolja, hogy a kir. Kuria másodelnökévé, az elhunyt Vörösmarty Béla helyébe Oberschall Adolf valóságos belső titkos tanácsost, a budapesti kir. ítélőtábla elnökét fogják kinevezni. A kinevezést a hivatalos lap a legközelebbi napokban közli. Oberschall Adolf helyére Csató Zsigmond kuriai tanácselnököt és Bernáth Géza igazságügyi államtitkárt emlegetik.

A képviselőház ülése. A képviselőház Holnap délelőtt tíz órákor ülést tart, melynek napirendjére a rábaszabályozási javaslat folytatlagos tárgyalása és a német fólhatalmazási javaslat-van kivétel. Ugyancsak a holnap ülésen okolja meg Kossuth Ferenc indítványát az orosz-japán háború kérdésében s végül kisorsolják Münnich Aurél képviselő összehívhatatlansági ügyében az ítélő-bizottságot.

A tisztviselők lakpénze. Lukács László pénzügyminiszter — mint értesülünk — kőrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, egyrészt az iránt, hogy az állami tisztviselők, altisztek és szolgák állomáshelyeit képező s katonai lakbőrosztályokba be nem sorolt helységek lakpénzesztályokba soroltassanak; a sorolási eljárás kiterjesztők egyuttal azokra a városokra és községekre is, melyekre néve az azokban állomásozó állami tisztviselők a magasabb lakpénzért folyamodtak.

A puhatólások eredménye szerint: 1. állami alkalmazottak állomáshelyét képező oly város vagy község, mely katonai lakbőrosztályba vagy polgári lakpénzesztályba besorozva még nem lenne, az idő szerint nincsen; 2. azok közül a városok és községek közül, melyekre néve az azokban állomásozó állami tisztviselők a magasabb lakpénzért folyamodtak, ezuttal Jászberény, Szászsebes és Trencsén városok, továbbá Fogaras, Galánta, Hatvan, Liptószentmiklós, Mezőkövesd, Mohács, Moór, Oravicabánya, Ráczkeve, Sárvár, Szarvas, Szerencs, Szigetvár és Téső községek soroztattak magasabb lakpénzesztályokba s ennek következtében Trencsén város a III-ikból a II-ik polgári, Jászberény és Szász-

TÁRCA

Frédi báró és a felesége.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Pakots József

I.

Frédé báró megházasodott. A házassága a modern társadalmi regényhősök mintája szerint történt. Miután a koponyája és a zsebe is hirtelen rosszindulatu kopaszodásnak indult, egy lemondással teli, hangulatos ősi estén — másnap kezdődtek az őszi löversenyek s neki egy fagarusa sem volt — Frédi báró a regényekből jól ismert, előkelően közömbös közmozdulattal kivette szekrényéből a revolverét és a családi óra nagy mutatóját egy biztos lövéssel megállította.

— A Szentannayak fölött — mondotta Frédi báró hideg gunnyal önmagának — ezen megállt az idő!

Aztán, amint ez már hasonló drámai szituációkban szokás, belebámult a revolvere csövébe és filozofált. Körülbelül ezeket gondolta:

— Tehát eljutottam én is oda, ahova előttem az összes Szentannayak egyszer életükben eljutottak. Holnap versenynap van s nekem egy árva fillérem sincs. A hitelem pedig végképp kimerült. Legyünk hát melőtt nemes elődeinkhez és végezzünk. A Szentannayak világlétükben soha nem gondolkodtak. Az első gondolatuk az volt, amikor a fegyverük csövébe bámulva, megállapították magukról, hogy nincs

miért élnők tovább. De ezt az első gondolatot is hidegen magukba fojtották egy jól irányzott lövéssel vagy ...

Itt Szentannay Alfréd báró felállott és revolverét hanyagul az íróasztalára dobta. Vagy? ...

Frédi báró nem gondolkodott tovább. A Szentannayak legtöbb esetben nem fojtották magukba az első gondolatot egy ostoba öndarabral, hanem azt az utmutatást követték, ami a vagy ... után következett. Megházasodott.

Ebben a legkitünőbb példával az első Szentannay járt elől, aki Ulászló király idejében elvette valami Fugger nevű izmaelita kereskedőnek a leányát.

Es Szentannay Alfréd báró követte ősapja és a modern regényhősök példáját s nőül vett egy bankárleányt.

II.

Ezek után kétségtelen, hogy Frédi báró a legszablonosabb regényhősök egyike, ami azonban nem jelenti azt, hogy ne lett volna a világ leggyafurtabb, leggravasabb kópéja. Rendkívüliségét bizonyítja az is, hogy mint férj is megmaradt regényhősnek. Ami különös dolog, mert a férfiak a világ teremtése óta és a Gáspár-féle állattanban is a legjámborabb öslények közé tartoznak, akik a puhányok fajcsoportjába osztályozhatók.

De nem ugy Frédi báró. A szomszédságában — a méltóságos Szentannay báró-család új fészekét a bankár-após rendeztetta be fényűző eleganciával, nem kimélve költséget és fáradságot. — szóval a Frédi báró szomszédságában egy keztyűgyár emelkedett. Gyönyörű keztyűgyár, még gyönyörűbb leányokkal.

Frédi báró onnan szerozta be hőt és feles keztyűit és házassági korszakára első szerozót.

De Frédi báró agyafurt ember volt, aki tudta, hogy neki férji kötelességei is vannak. Így elsősorban az iránt igyekezett tisztába jönni, hogy mik a neje gyöngéi. Es e körültekintő tanulmányozásnak eredménye volt, hogy nejt maga is csak így szólította:

— Méltóságos báróné!

Hála az isteni gondviselésnek, a Frédi báró házasságle igazi családi idill volt. Mint a legvalóságosabb férj, neje ő méltóságának teljes bizalmát bírta s mint a leggyelmesebb vő, aki összekötöttesei révén bankár-apósának a Turul-egyesület választmányi tagságát, majd a vaskorona-rend harmadik osztályát helyezte kilátásba, a nagykorona-utcai Wertheim-szekerény gyakori és jóindulati megnyilatkozásával dícselkedhetett. Frédi bárónak ilvenformán istállója volt a turfon és neje ő méltósága az ő mályvavörös-füzlő dresszének színeiben gukerezte végig a futamokat a mágnás-trübröl.

De egy napon különös meglepetés érte Frédi bárót.

III.

Frédi báró már a tizenkettedik szerozójánél tartott házassáletében, amikor a tizenharmadiknál — hiába, szerencsétlen ez a szám! — malheur érte. A tizenharmadik valami asztro-nómiai jelenség volt egy harmadransu énekes színház egén.

Egy hora raggal — délután két óra volt — Frédi báró éppen öltözködésén végezte és ama 13-iknak tegnapesti belépo dalát füttyölte, a

sebes városok, továbbá Fogaras, Galánta, Hatvan, Liptószentmiklós, Mezőkövesd, Mohács, Moór, Oravicabánya, Rácközve, Sárvár, Szarvas, Szerencs, Szegvár és Tésó községek a IV-ikből a III-ik polgári lakpénzostályba jutnak. A lakpénzostályoknak lívmódon való megállapítása által felmerülő lakpénzostályok utalványozása iránt a miniszter az illetékes pénzügyi hatóságokhoz külön rendeletet intézett.

Feszty Béla beszámolója. Feszty Béla, az udvardi kerület képviselője most tartotta beszámolóját választókerületére egyik legnagyobb községében, Szentpéteren, ahol a szomszéd községek választói is egybegyűltek. A képviselőt hosszú kocsiorsóval, bandériummal ünneplésesen fogadták. Hosszasan fejtegette a befolyt parlamenti cseményeket és azoknak tanulságait a választói egyhangú helyeslése között mutatott rá a közel jövő feladataira. Választói Szecsényi Gyula római katolikus plébános indítványára bizalmat szavaztak neki és gróf Tisza István miniszterelnökhez a következő táviratot intézték:

Feszty Béla szeretett képviselőnk mai beszámolója alkalmából a választók egyhangú határozata folytán szívünk egész melegevel üdvözljük nagyméltóságodat s hazafias működésére isten áldását kérjük. Szecsényi Gyula plébános.

Posedovszki Bécsben.

— Távirati tudósítás. —

Bécs, november 2.

Ma délután Bécsbe érkezett gróf Tisza István miniszterelnök is, hogy részt vegyen a német államtitkárral, Posadovsky gróffal megindított tárgyalásokban. Hieronymi kereskedelmi miniszter ma délután meglátogatta Posadovsky grófit. Sokan a miniszter látogatását csak udvariassági aktusnak tekintik, de nyilvánvaló, hogy a két államférfi a nap kérdését, a kereskedelmi szerződés ügyét is megbeszélte. A megbeszélés tartalma természetesen nem ismeretes, bizonyos csak az, hogy az összes érdekelt körökben tudatában vannak azoknak a nagy nehézségeknek, amelyeket még át kell hidalni, hogy mind a három szerződés felet kielégítő megoldás jöjjön létre. Német részről hangsúlyozzák, hogy nélkül megvan a jóakarát nemcsak arra, hogy a szerződés mielőbb megkötődjen, de e célból engedményekre is hajlandók, csak hogy az engedmények mértékét rendkívül befolyásolják egyrészt a birodalomgyűlés pártviszonyaira való tekintet, másrészt azok a szerződések, amelyeket Németország más államokkal már megkötött. A né-

met birodalom agrárius többsége, mondják német részről, nem fogadja el olyan szerződést, amely az ő érdekeit lényegesen hátréba szorítja. Másrészt nem tehet engedményeket azért sem, mert azokat a többkedvezmény elvénél fogva azoknak az államoknak is meg kellene adni, akik a velük már megkötött szerződésben ilyeneket nem biztosítottak maguknak. A németek ez álláspontja mellett érhető, hogy mily nagy nehézségeket kell leküzdeniük az osztrák és magyar államférfiaknak, de különösen a magyar minisztereknek, hogy sikeresen megővhas-sák államunk érdekeit. A magyar kormányférfiakra különösen nagy feladatot ró az állatvámok, nevezetesen az állategészségügyi konvenció kérdése. Az utóbbi ügyben, hír szerint, Németország eddig olyan állásponton van, amely a magyar kormánytól messze eltávolodik. Reméli azonban, hogy a vezető személyiségek megbeszélése során, amely ma délután indul meg a külügyminisztériumban, az ellentétek megnyúlhatnak és végül létrejöhet a megegyezés.

Gróf Posadovsky német belügyi államtitkár ma délután a *Neue Freie Presse* egyik munkatársa előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Azért jöttem ide, hogy a német-magyar-osztrák kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalásokat, melyeknek mindkét fél a legnagyobb fontosságot tulajdonítja, gyorsan kielégítő eredményhez juttassam. Vajon ez az akció, amelynek idejévelelem kezdetét jelenti, sikerrel jár-e és mindig tart, azt nem mondatom. Viágos, hogy az én idóm nagyon ki van mérve, mert a birodalmi gyűlés menekora összeül és ettől eltekintve, annyira elfoglalt miniszter vagyok, hogy aligra lehetek abban a helyzetben, hogy hivatalomból hosszabb ideig távol maradjak. A 14 napos idő, amelyet emelgetnek, a legrosszabb idő, amely alatt távol maradhatok: Mindkét részen fontosnak és sürgetőnek tartják az ügyet. A jószarat, mely mindkét félnek mutatkozik és a legjobb szándék, mely elűti őket, valószínűvé teszi, hogy a tárgyalások a legnagyobb gyorsasággal fognak haladni az új szerződés me kötése felé. Biztosíthatom önt, hogy az én impresszióm szerint a magyar és az osztrák kormány is gyorsan akarja a szerződést megkötöni. A kereskedelmi szerződésről való gyors döntés a legfontosabb dolog és a közlekedésügyre és az iparra a legnagyobb előnyvel jár.

Bécs, november 2.

A külügyminisztériumban ma délután 1/3 óra körül gróf Goluchowski közös külügyminiszter elnöklésével a német-osztrák-magyar kereskedelmi szerződés előterjesztési ügyében értekezletet tartottak, amelyen a két miniszterelnökön s a két kereskedelmi-

földmívelésügyi és pénzügyminiszteren kívül gróf Posadovsky államminiszter, a német birodalmi kormány képviselője és Szögyény-Marich berlini osztrák-magyar nagykövét is résztvették. Az értekezletet délután 4 órakor befejezték és a tárgyalásokat most már az illető szakminiszterek, illetőleg a szaklelőadók fogják folytatni.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter ma este a magbassei magyar minisztériumban báró Call osztrák kereskedelmügyi miniszter és gróf Buquoy földmívelésügyi miniszter látogatását fogadta, akik szaklelőadókkal jelentek meg nála. A magyar szaklelőadók közül báró Andrássy István hírtelen megbetegedett és ezért vissza kellett térnie Budapestre.

Gróf Tisza István miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter ma este már elmentek Bécsből. Hieronymi Károly kereskedelmügyi miniszter Bersceözy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterrel egyetemben az új konzuli akadémiá holnapi ünnepélyes zárkötésénél a magyar kormány képviselőitben fognak megjelenni. Gróf Posadovsky budapesti utazása későbbre van terve véve.

Bécs, november 2.

A mai konferenciákról csak annyi szívárgott ki, hogy gróf Posadovskyknak nem sikerült sok, éppenséggel nem jelentékezen kérdésben megállapodásra jutnia az osztrák és a magyar miniszterekkel. A további terv az, hogy a legközelebbi napokban a szaklelőadók fogják tárgyalni, elsimitandók a függőben levő ellentéteket s ha ez sikerül, akkor a miniszterek ismét találkoznak, hogy a szakreferensek megállapodásait megvitassák.

Bécs, november 2.

Ó felsége ma délután gróf Posadovsky államtitkár hosszabb külon kihallgatáson fogadta. Posadowskynál ma Köerber miniszterelnök, Kosel pénzügyminiszter és más személyiségek adták le névjegyüket.

A harc előtt.

Budapest, november 2.

Már szállingóznak visszafelé a kerületelőkbe rándult képviselő urak. Holnap este népes lesz minden pártkör és holnapután megindulhat a harc — már ha tudniillik legyáltalán olyan harc, aminőt a falra festettek.

Mert annyi bizonyos, hogy nincs egységes hangulat a harc dolgaiban. Akik minden áron a felfordulást szeretnék, el akarják ugyan tagadni, hogy a vidéken nem értik ezt az egész mostani háborúságot s váltig hangoztatják, hogy ugyanaz a nemzet, mely tavaly talpra állott a katonai körök tehetetlensége miatt, ma is kész lesz sikra szállani a házszabályok szigorításá ellen: — de hiába a kardesörtetés, a helyzet mégis az, hogy egészen megcsappant a harci kedv s az ellenzéki képviselők is komolyan kezdenek gondolkodni, hogy a közvélemény hevesebb áramlása és a kívánatos ösztökölés nélkül lehet-e belemenniük egy pusztító háborúságba. Nagy feladatok küszöbén, egy rossz gazdasági esztendő után erősen érzik a felelősséget, mely az újabb obstrukcióért az ő vállalkra nehezednek. S a mai napon egy felhívatalos hirdetés az is ezútké juttatta az ellenzéki képviselőknek, hogy egyelőre annál könnyebben meghallgathatják a miniszterelnököt, mert hiszen már az első percben kijelentette, hogy nem kíván prejudikálni a kiküldött parlamenti bizottság javaslatainak s éppen azért sem a szabadlevű pártkörben holnap, sem a képviselőházban holnapután nem fog a revizió részleteiről nyilatkozni. Ha pedig Tisza a bizottságra bizza a revizió kereteinek megállapítását, akkor az igazi kritikának a bizottság munkálatait illik bevárnia. Ilyenformán mindig jobban szaporodik azoknak száma, akik helytelenítik az előzetes obstrukciót és nem hajlandók taktikai dialócskákért a parlamentáriumot posztkká tenni.

Egy harcias színezetű politikus mondta ma a Kossuth-pártban:

— Annyi bizonyos, hogy Tisza nem abból a fából való, melyet helyhibeségek lehetne apróra hasogatni. Megpróbáltuk mi, hogy már bemutatkozását is lehetetlenné, sőt magát első lépésnél nevetésessé tegyük. De bizony

mikor a méltóságos báróné inasa bebocsátást kért. Az inas jelentette:

— O méltósága a báróné kéri a méltóságos báró urat!

Frédj báró rosszat sejtett. A kaméliát, amit az éjjeli pezsgős vacsora végével a 13-ik tüzött gomblyukába a Frédi báró által vásárolt etve dobta el és udvarias meghajlással jelentkezve dobta el és udvarias meghajlással jelentkezett nejeél:

— Méltóságos báróné!

— Kedves barátom!

O méltósága a báróné itt megállott és egy papírlapot vett elő, amely sűrűn tele volt írva ismeretlen írással. A báróné leült egy fotelba és intett Frédi bárónak is:

— Foglaljon helyet és hallgassa, amit felolvasok!

És olvasta:

Jelentés Mimi kisasszonyról, a Muzsaezinház primadonnájáról. Nevezett Kisasszony ez idő szerint méltóságos Szentannay Alfréd báró ur cs. és kir. kamarásnak, a Turul-Club, a Lónemesítő Egyesület, a Gyevre Magyar Evesület stb. stb. tagjának, az ismert istállótulajdonosnak barátjának. Kap havonta kétezer koronát, évente 365 bokrétát, szökőévekben többet, születés és nevenapján, valamint a hátramosorosan özevgy mamája házassági évfordulóján különböző ékezsereket stb. stb. Ezeket mind méltóságos Szentannay Alfréd báró ur cs. és kir. kamarás stb. stb. vásárolja. Ennek ellenében Mimi kisasszony mezesolja a fentnevezett báró urat évente átlag 730-szor, amiből két hütlenségi eset esik egy napra, szökőévekben a szám nagyobb, mezesolja az igazgatóval, a tenoristával, a zingházi szabóval, egy húszár-önkéntessel, a primhegyedűssel, a komikussal, az egyetemi ifjúság löki-fogó bizottságának elnökével, három színházi

kritikussal és még, ha a méltóságos báróné úgy parancsolja, három tucat más emberrel, akiket itt nem tartok érdemesnek föllemlíteni. Legvégül pedig megemlítem e sorok szerény írójával, Hiuz János magánedetektívvel, akit a kisasszony le akart venni a lábáról, hogy ezt a jelentést legbiztosabbra ne terjessze elő. Amelylyel maradtam, mint fent Hiuz János s. k.

Frédi báró leejtette a monoklit a szeméről. Hirtelen fölállott és csöndesen mondta:

— Ezt a Hiuz lelvöm!

— Nem, barátom, ez fölszáles! — felelte minden megindulás nélkül a báróné. —

Hallgasson rám. Én tudom, mit jelent az, ha valaki Szentannay Alfréd báró. Semmi kifogásom nincs az ellen, ha ön barátjokat tart. Uri ember nem lehet el anélkül. Már pedig én azért mentem feleségül önhez, mert fölöttem, hogy urí ember. De egyet kikötök magamnak. Ezt a Mimi kisasszonyt megfelelő végkielégítéssel természetesen azonnal a falépnál hagyja. És ezentul minden új barátját írásban és képen bemutatja nekem. Én válogatok köztük. Ha nekem nem tetszik, otthagyja őket. Csak olyan barátját tőrök meg, aki nem eszálja meg önt. Mert az az ember, akit még a szeretője is megem, pipogya ember. Már pedig én nem akarom, hogy ön miatt sajnálkozzanak fölöttem az emberek! Az én férjem nem lehet pipogya. Megértette?

Frédi báró rámeresztette a szemét neje ó méltóságára, a bárónéra és nem tudta, kacagjon-e vagy bosszankodjék.

Választotta a két eshetőség közt azt, amit minden Szentannay választott volna hasonló esetben, kimért udvariassággal meghajolt és közömbösen mondta:

— Igen is, méltóságos báróné!...

É tett minket nevétségessé. Egyszerűen berontott a házba, szót egy-két szót, átadta a királyi kéziratot és pontum — már bemutatkozott. A programját pedig, ha nem kellett nekünk, elmondta a főrendeknek. Apró fogásokkal tehát nem fogjuk ezt az embert megvárni. Hagyni kell őt, hogy ellovagolja magát, amire erős hajlandóság van benne, akkor ténkre teszi ő maga magát. Egy japán közmondás szerint: „tojjással nem lehet törni”. Nohát záptojással se. S azt én nem hiszem, hogy ezt a Tiszát apró technikai csúszásokkal kivessék a konceptusából.

Ez úgy körülbelül fedi az ellenzék legnagyobb részének véleményét. A nemzeti párt például nem szándékozik állást foglalni, mielőtt a bizottság munkáját meg nem ismeri. A néppárt szeretne ugyan zavart, de nyíltan inkább a nemzeti párt komoly elhatározását helyesli. Az agronisták a harciasok, de már ők is alább adják, legalább hangban. A Kossuth-pártban nyilatkozik meg legvilágosabban mind a két áramlat. Ott vannak az exaltáltak, akik november 3-ára a párhüségére való hivatkozással hivatják be a teljes legénységet és ott vannak másrészt a leghiggadtabbak is, akik annyit még az exaltáltakkal szemben is kívívtak már, hogy a miniszterelnököt legalább is meg kell hallgatni. Ezek a higgadtabbak azt mondják:

— Megvárjuk a konkrét javaslatokat. Technikai obstrukció mellett pedig csak akkor döntünk, ha Tisza a szólásszabadságot akarná megnyírni.

A Kossuth-pártban ma a két áramlat elég békésen megfér a közeledés olyan formában történt meg, hogy a harciasok nem fogják már előre háborút kezdeni, de viszont a higgadtabbak is helyeselték, hogy a fejlemények ellenőrzése érdekében a párt most már permanenciában maradjon.

A szabadelvűpártban ma még csend volt s az egyetlen hír a P. E. következő jelentése:

Parlamentari körökben beszélnek, hogy gróf Tisza István miniszterelnök a házszabályok revíziójára vonatkozó indítványát csak általánosságban fogja megkölni, illetve indítványa és az annak megkölnése csak a házszabályok revíziójának kérdésével foglalkozik és a kiküldendő bizottságra fog vonatkozni. Ilyenformán tehát a miniszterelnök nem fog regionális programot adni, mert annak megállapítása a kiküldendő bizottság feladata lesz. A szabadelvűpárt e tárgyban holnap este értekezletet tart, melyen gróf Tisza István miniszterelnök — hír szerint röviden — nyilatkozik fog. Értesülésünk szerint a miniszterelnök a házszabályok revíziójára kiküldött bizottság iránti indítványa kapcsán ki fogja fejteni, hogy a bizottságnak nem akar prejudikálni, őt nem vezeti az a szándék, hogy a parlamenti szólásszabadság elnyomassék, de elkerülhetetlen szükségesnek mutatkozik — szerinte pártkülönbség nélkül — hogy a parlamenti bizottság foglalkozzék azzal a dologgal, miképp módosítható a házszabályok úgy, hogy a szólásszabadság és véleménynyilvánítás érelme nélkül az alkotmányos és parlamentáris többség akarathivatalításának lehetősége fennforoghasson, a parlamenti gépezet és az államháztartás normális menete biztosítható.

Egyébként holnap este valamennyi parlamenti párt értekezletet tart.

KÜLFÖLD

Hajsza André ellen. A párisi nacionalista lapok folytatják a katonatisztek titkos konduktlistáinak közlését. Ezuttal nem a szabadkőművesektől, hanem magából a hadügyminisztériumból lopták az iratokat. A Grand Orient nagypárhó második titkára, Videgain a szabadkőművesek levelezését jó pénzben eladta a kongregációk barátainak. *Vadegard* főtitkár szabadsága idején *Videgain*é volt a levéltár kulcsai és ő lemásolta a hadügyminisztériumnak ott őrzött levelezését és onnan eredeti iratokat ellopott. Videgain megszökött néjével együtt. Hatalmas barátai bizonyára gondoskodtak róla. Pénteken az egész ügy még egyszer szóba kerül a kamarában. A *Figaróban* ma közölt titkos konduktlisták a lovaa-

sági tiszték előléptetésére vonatkoznak. A közölt iratok *André* hadügyminiszternek azt a törekvést bizonyítják, hogy a klerikális tisztakat az előléptetésből kizárja, minthogy azok a lovasságban harminc éven keresztül domináltak. Ime néhány mutatóvány ebből a konduktlistából: *Bourgeois* őrnagy, fanatikusan klerikális, egy párisi nacionalista közéleti tanácsos ajánlja és dicsekedik vele. — *Saint-Poulof* rendkívül veszedelmes klerikális, kérelhetetlenül törőlni kell az előléptetési listából. Ezek a konduktlisták *Brémond d'Ar*s kapitánytól erednek, akit *André* tábornok 1902-ben bízott meg azok megszervezésével. E republikánus tiszt ellen, aki most athéni katonai attasé, fordul a klerikálisok dühe.

Az orosz-japán háború.

Budapest, november 2.

Az a rendkívüli izgatottság, amely tegnap az angol főváros lakosságát a vigói orosz hajók távozásának hírére elfogta, elhunyt. Az izgatottságot az okozta, hogy Balfour miniszterelnök southamptoni beszédének a Vigóban maradt orosz hajókra vonatkozó részét félreértették. Ez a beszéd azt a hitet kellette, hogy az orosz hajók a pétervári kabinet utasítása folytán addig maradnak Vigóban, míg a nemzetközi választott bíróság befejezte munkálatait és mert *Ros-deszvenszki* tengernagy tegnap elhagyta a vigói kikötőt, ezt érthető módon nyugtalanító eseményként fogták föl. Valójában pedig Balfour azt jelentette ki, hogy az orosz hajók csak addig maradnak Vigóban, míg a tengerészeti hatóságok megállapítják, mely tiszték vonhatók felelősségre a hulli incidensért. Minthogy ez megtörtént és ezek a tiszték Vigóban partraszállították, hogy a vizsgáló-bizottság rendelkezésére álljanak, nem forgott fenn semmiféle ok arra nézve, hogy az orosz hajókat tovább is feltartóztassák. Az angol flotta újabb mozgósítása pedig csak arra vezetendő vissza, hogy az angolok ezentul szigorúan ellenőrizni fogják a tengerészeti hatóságok működését a balti flottával szemben.

A manduriai harctérről figyelemreméltót nem jelentenek, annál fontosabb hírek érkeznek Port-Arthur ostromáról. Csak japán forrásból jelentik ugyan a vár közeli elesését, mégis annyi kiviláglik belőle, hogy a döntő roham a legközelebbi napok eseményének ígérkezik és Nogi serege talán már holnap jelentheti Port-Arthur bevételét a mikadónak születésnapjára.

Port-Arthur ostroma.

London, november 2.

Sanghaiból táviratozza a *Daily Telegraph* tudósítója, hogy a japánok az éjszaka sötéttségében ismét több fontos erődített hadállást foglaltak el. Az ostromló sereg most teszi meg az utolsó rohamot az előkészületeket: alagutakat fur és földalatti aknákat helyez el a városhoz vezető utakon. Pétervárról értesül az idézett újság, hogy *Stössel* tábornok a cárt táviratban értesítette a védő sereg számának ijesztő csökkenéséről.

A Port-Arthur ellen 26-án kezdett nagy támadásról még a következőket jelentik Tokióból: Október 28-án igen erős volt az ostrom. 385 gránát érte Anepesán és Icsan erőseégeket és a 208 méter magas Pajungsan-dombot. Több ágyu súlyosan megrongálódott. A fedett sáncok nagyon megrongálódottak, míg a Sztajanpu erősség baloldalán lévő művek kevesebb kárt vallottak. 29-én még folyton bombázták és pedig még hevesebben, mint azelőtt. Napfelkeltekor mintegy nyolczáz főtől álló orosz csapat megkísérelte az Erlungsan-erődöt nem messzire előtolt aknákat elpusztítását, de nagy veszteségekkel visszaverték. Az Erlungsan-erődészakra levő erősség keleti sarkában dinamit-tölténnyel újabb rést löttek, miközben több orosz elpusztult. A lövés mindig hatékosabbá válik. A Sztajanpu-erősség ütegeit légerőpítették. Ot aknákat kereső hajóra löttek. Eközben három erősen megrongálódott, a másik kettő kigyuladt.

London, november 2.

A közérdeklődés most megint ama koncentrikus rohamtámadás felé fordul, melyet a japánok mult szerdán Port-Arthur ellen megkezdtek és amely azóta megszakítás nélkül még mindig folyamatban van. A rohamot abban a biztos feltervésben indították meg, hogy ezzel Port-Arthur holnapig, amikor a mikadó születésnapját tartja, kapitulációra kényszeríthetik, amit egész Japánban biztosra vesznek. Azt a japán részen elterjedt hitet, hogy Port-Arthur eleste közvetlenül küszöbön áll, az a körülmény is megerősíti, hogy a japán vezérkar tegnap hosszú, mult szombatig terjedő, tehát teljesen aktuális jelentést tett közzé a Port-Arthur körüli hadműveletekről, ami a japán vezérkar által követelt eddigi gyakorlathoz képest egészen szokatlan és rendkívüli.

London, november 2.

A Port-Arthur előtt álló japánok október 28-án éjjel előrenyomultak és kikergették az oroszokat az Erlungsan-erőd előtt levő utolsó árkokból. A japánok be nyomulhattak volna az erősségbe, de nem tették meg, mert nyilvánvaló volt, hogy lehetetlen a hadállást megtartani. A japánoknak most az a szándékuk, hogy több erődöt egyszerre ostromoljanak meg. Eddig lehetetlen volt nekik egyes erődöket tartani, mert a szomszéd erődök képesek voltak tüziükre és ilyen egyes erődök ellen koncentrálni. Október 30-án este újabb hadálláson bogott a japán zászló. A földalatti műveket nagy energiával folytatják s azt mondják, hogy a vár alatt készített alagut villa-alakú és több ponton fog a várba nyúlni. A japánok eddig tízenegy orosz üteget tettek harcoképtelenné és ezenkívül nagyon sok egyes orosz ágyút semmisítettek meg. A japánok azt hiszik, hogy a vár megostromlása nem fog túlságosan sok emberáldozatba kerülni, mert *Stössel* az utolsó pillanatban meg fogja gondolni, vajjon embereit céltalanul földáldozza-e. Tokióban biztosan hiszik, hogy holnap, esütörtökön, a mikadó születésnapján, a vár a japánok kezében lesz.

Pétervár, november 2.

Mukdenből jelentik: Kénekk értesítése szerint a japánok Port-Arthur mellett három gyalogdandárt és ötven ágyút *Oyama* seregéhez küldtek. Ez nem jelenti az ostrom földadást, mert egészen kétségtelen, hogy Port-Arthur elé más, újabb japán csapatokat szállítottak. Mukden környékén úgy a japánok, mint az oroszok éjjel-nappal a sáncműveken dolgoznak. A japánok újabb ütegeket állítottak föl az oroszok jobbszárnyával szemben. Azt hiszik, hogy a japánok legközelebb újra támadnak.

A manduriai harctér.

Pétervár, november 2.

(Hivatalos.) Szaharov tábornok táviratozza tegnaptól: Október 31-ikén az ellenség a *Kontkaje* falu mellett lévő dombokról lötte Sandanszi falu s nélkül, hogy kárt tett volna. Mozsárútegeink tüze, amelyek viszonozták az ellenség tüzét, elhallgattattak egy ágyút és menekülésre kényszerítették az ágyúk legénységét.

A Recsitelni legénysége.

Csifa, november 2.

Miután a *Recsitelni* nevű orosz torpedódőlőző kapitánya és legénysége a *Vorwaerts* nevű német gőzösré szállt és a kínai kormány engedelmével Sanghaiba ment, hirtelen visszatért a partra, mert az utolsó percben a kínai kormány visszavonta az engedelmet. A *Recsitelni* legénysége Sanghaiba ment.

A hullt affér.

London, november 2.

A lakoságnak tegnap nagyon izgatott napja volt, mert a félhivatalosnak tekintett *Reuter-ügnyök* jelentése alapján az az aggodalom merült fel, hogy a viszony Anglia és Oroszország közt újra elmegegessett. A kedélyeket a külügyminisztérium

kommunikáció csillapította le azzal a kijelentéssel, hogy az orosz flotta azaz, hogy Vigót elhagyta, nem sértette meg az egyezményt, hanem az Anglia beleegyezésével történt. Az angol flotta katonai előkészületeit ma több angol lap azzal igyekszik megmagyarázni, hogy ez, valamint a gibraltári helyőrség alarnirozása csupán gyakorlat céljából történt. Anglia és Oroszország közt azonban a viszony a legbarátságosabb és a tegnapi riadalomnak csak az a bizalmatlanság és oka, amely az angol nemzetet a hulli eset óta erőt vett. Meglepető mindazonáltal, hogy épp tegnap Londonban a miniszterek annyit tanácskoztak és annyi audiencia volt és erre való tekintettel még mindig nem oszlott el teljesen a gyanu, hogy talán mégis elcsináltak támadtak, amelyeket estig nagy-nehezen elcsináltak. Ma a béke már nincs veszélyeztetve.

London, november 2.

A lapok nagy része azzal magyarázza az orosz hajóknak Vigóból történt elindulása miatt tegnap beállott izgatottságot, hogy Balfour miniszterelnök beszédét nem értették és hibásan fogták fel, úgy, hogy az orosz hajóhad egy része az északi tengeri esemény bizottsági megvizsgálásának befejezéséig Vigóban maradna. A Daily Telegraph a hirtelen keletkezett izgatottságot a gibraltári téves hírekre vezeti vissza. Nagy jelentőségű az a közlés, hogy a balti hajóhad utasítását kapott, hogy semleges lofogóval járóját ne zavarjon. Félhivatalosan kijelentik, hogy a helyzet kielégítőbb, mint valaha és hogy küszöbön van az angol-orosz külön egyezmény megkötése, amely részletesen meg fogja állapítani a vétek tisztek ügyében kiküldendő nemzetközi bíróság összetételét, amely bíróság lesz hivatva arra is, hogy a kártérítési összeg nagyságát megszabja.

London, november 2.

A Daily Chronicle jelenté Vigóból: Walker tengernagy hír szerinti parancsot kapott, hogy kövesse az orosz hajóhadat. Az angol hajók világosság nélkül mennek. Az Estramadura nevű spanyol cirkálóhajó, amely az orosz hajóhadat követte, tegnap délután visszatért a kikötőbe.

Berlin, november 2.

Az orosz hajóraj hirtelen elutazása az angol politikának ügyes sakkmozgása volt. Az angol presztízst teljesen helyreállította az a körülmény, hogy az orosz hadihajók kénytelenek voltak egy hétig Vigóban maradni; mivel pedig abban a tekintetben biztosított adott az orosz kormány, hogy teljes mértékben kárpótolni fogja az angol alattvalókat, nem is lett volna semmi értelme annak, hogy a balti flotta hajói tovább is Vigóban tartózkodjanak, már csak azért sem, mert ezzel Anglia elárulta volna azt az ellenséges szándékát, hogy halogatni akarja a kelet-ázsiai utat, ami Oroszországot mélyen sértette és károsította volna.

A cár köszönete.

Páris, november 2.

A cár, mint az Agence Russe jelenti, megbizta Oroszország párisi nagykövétét, hogy fejezze ki hivatalosan Delcassé külügyminiszternek a cár legfőbb köszönetét azokért a jó szolgálatokért, amelyeket a francia diplomácia a hulli incidens elcsinítása alkalmából barátságos közbenjárásával tett. Egyedülálló hangsúlyozza, hogy az orosz-francia szövetség a régi bensőség áll fenn. Amíg az Oroszország és Németország közti viszonyt illeti, az orosz kormány Németországgal továbbra is fenntartotta azt a jó szomszédi viszonyt, hogy a cár és Vilmos császár barátságán alapul, de nem felel meg a valóságnak az a hír, hogy Oroszország Németországgal legutóbb titkos egyezményre lépett.

A takarékoskodó Japán.

London, november 2.

A Reuter-ügynökség jelenti Tokióból: Az új 8 millió font sterlinges kincstári utalványközlésből 81-ikén az első napon 6 milliót jegyezték. A 131-estől kétségkívül többszörösen tuljajzik. Takahasi, a japán bank alelnöke kijelentette a Reuter-ügynökség képviselőjének, hogy a nép lelkesedéssel fogadja a kölcsönt. Szerinte Japán pénzügyi helyzete nagyon kielégítő. Eddig a háború egyáltalán nem ha-

tott károsan az ország termelésére. A behozatal és kivitel lényeges gyarapodást mutat. Az összes japánok, a császártól a legalsóbb osztályig korlátozzák igényeiket. A lakosság erősen dolgozik és nemcsak hogy többet termel, hanem kerül a fénycikkek vásárlását, amelyek így rendelkezésre állanak a kivitelnek — különösen a selyem. Az idén különösen jó termés eredményét 10 millió font sterlingre becsülik. A jövő pénzügyi évben valószínűleg 77 milliót használnak fel hadi célokra. A Manduriába küldendő lényegesen nagyobb számú haderő fokozott kiadásaira, valamint az építendő hadihajók költségeire Japán minden szükséges eszközt magában az országban fog megszerezni. Egyelőre nincsen szándékuk külföldi piacokhoz fordulni. A londoni és new-yorki kölcsön nagy része még Londonban van.

HIREK

A Kapatiosok.

Ma eltemettek egy leányt, aki megrabolta tulajdon édesatyját. Az atyja postás és házmeister volt, a leány a házmeister-leány. A házmeister leányai közül vannak a modern élet szomorú hősnői, a vagyonban szegény, reményekben és vágyakban gazdag hősnők, akik még hisznek a szerelemben, a férfiak szerelmes ígéréteiben s abban a nagy boldogságban amely a házasságból fakad. Az egyik erősebben hisz benne, a másik lauhább hittel bizik, de bizony valamennyien, mert lelkiük szomjuhozza azt a vigasztalást, hogy örökké megsemm maradhat olyan sívár az élet, mint amilyen sívár az ő életük. A szerelem hatalma sehol sem nagyobb, mint az ő lelkükben. Mert egybeitt a szerelem a vágy és az élet polgári rendje. Náluk a megváltás, a szerencse, a nagy fordulat, amelyre várnak. Azért válnak ők még mindig a szerelem szomorú hősnőivé s azért teremtik meg ők a modern élet tragédiáit.

Es a hitük! Milyen rendületlen hit az, amelyet férfiak szavába vetnek. A régi hősnők gyilkoltak ezért a hitért és törpék voltak ezek mellett, akik az apjukat kirabolják s aztán önmagukat ölik meg. Mennyi romantika van ebben a hitben és mennyi vad természetesség cselekedeteikben, milyen mesteri egyszerűség, mennyi naivság abban, amit tesznek, s mennyi aljas raffiniéria abban a férfiban, aki a tragédia hősnőjévé avatja őket. A férfi esténként megjelenik a kapuban. Szerelmet esküszik, amely hártsáral, végtelen és amely nem retten vissza semmi akadálytól. Csak együtt: az anyagi akadályoktól. Ha ez az egy le van győzve, akkor szó az ígérlet: „Elveszek.” S az ígérlet kapcsán lassan kifomáldódnak a tervek, köztük egy, amelytől az első pillanatra megremülnek, aztán megszökik s végül végrehajtják. A leány meg fogja lopni apját, aki véletlenül drága ékszerekkel telt dobozt hoz haza s a párna alá rejti. A hittel tett szerelem lábujjhegyen lopózik az ágyhoz s elfeledi, hogy amit tenni készül, azt gaszárnak nevezik azok, akik nem szerelmek vagy legalább kigyógyultak a szerelem mindenhatalmának hazugságából. Az ékszereket már el is lopta Kapatios Anna, már oda is adta szerelmének, már a szokás óráját is megbeszéli s mikor a szerelem bűnös hősnője a percet várja, amely megkoszoroz mindent, elfeledtet mindent, kárpótol mindenért, — akkor a férfi, akiért még rabolni is diésőségnek látszott, egyszerre úgy jelenik meg, mint sötét gazember. Megszökik — de egy másik leánnyal.

A dráma ezáltal gyorsan bonyolódik. Milyen más megoldást találhatnának a Kapatios Annák, mint az öngyilkosságot, melyet megelőz a levélírás. A levélben el van mondva minden, de a sorokból még mindig kivillog a szerelem mindenhatóságába vetett fanatikus hit. Még most is az a fáj legjobban Kapatios Annának, hogy megszállt szerelmében.

A többi, ami történt, drapéria. A postás, akit felfüggesztenek állásától, mert még nincs befejezve a vizsgálat, hivatalos gyűnőség. Hogy estére visszahelyezik hivatalába: forma. Hogy az apa ott zokog a lánya temetésén, a mindent elnéző apa szeretete. A gazember, akit a rendőrség kézre kerít s megint elszalasztja — operett!

De ez a Kapatios Anna s ezek a Kapatios Annák! Még meddig élnek s még meddig járnak

köztünk rendületlen szerelmük föntségével, mindenféle ígértebe vetett fanatikus hitükkel s vezérelmes ábrándjukkal, hogy a házasság az ő megváltásuk, melyért mindent, de mindent meg lehet kockáztatni.

Budapest, november 2.

— Személyi hírek. Perczel Dezső, a képviselőház elnöke, aki néhány napig bonyhádi birtokán tartózkodott, ma este visszaérkezett a fővárosba. — Gróf Apponyi Albert ma este a fővárosba érkezett, hogy a nemzeti párt esztörtöki értekezletén részt vehessen. — Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag, a Magyar Általános Hitelbank, vezérigazgatója ma Bécsből visszaérkezett.

— A király Budapesten. Bécsből jelenték:

A király, az eredeti tervtől eltérően, nem e hó 7-én, hanem szombaton, e hó 5-én este érkezik vissza Budapestre ahonnan a budai várpalotába hajtat. Ez alkalommal hivatalos fogadtatás nem lesz és a pályaudvaron csak Márkus József főpolgármester, Rudnay Béla főkapitány és Daróczy Rezső felügyelő, a nyugati pályaudvar főnöke jelennek meg. A király, másnap délután a keleti pályaudvarról Gödöllőre utazik, ahonnan többször fog a fővárosba bejönni. Mint Bécsből táviratozzák, a király ma reggel a kapucinusok templomába ment és ott a gvardián lekísérte az uralkodóház sirlóltájába. A király Erzsébet királyné és Rudolf trónörökös, valamint szüleinek sirlóltájánál csöndes imát mondott és visszatért a Burgba.

— A pápa a háborúról és a párbajról. X. Pius pápa a múlt napokban fogadta Seys Gyula drt, a Wiener Allgemeine Zeitung szerkesztőjét és hosszasan nyilatkozott előtte a keletázsiai háborúról s a párbajról, felhatalmazva a szerkesztőt, hogy közölje lapjában az intő szöveget. A pápa két nyilatkozata, amely ma jelent meg a bécsi esti lapban, így szól:

— Nagyon megszorított az iszonyatos szinjáték a Keleten. Nem is háboru az, hanem mérsárlás. Nem lehet eléggé fájlalni, hogy az egész civilizált világ egykedvően nézi a borzalmas vérengzést és még mindig nem tudott közös akcióra tömörülni, amely véget vehetne a hadjáratnak.

A pápa abban bizakodik, hogy az isteni gondviselés mielőbb meg fogja segíteni az emberiséget és elhárítja felőle a háborút.

Majd a párbajra tért át a beszélgetés.

— Az a meggyőződés, — mondotta a pápa — hogy a párbaj minden tekintetben ostoba, esztelen dolog, amely még érthető volt a barbár középkorban, de ma már teljességgel érthetetlen. Be kell vallania mindenkinek, hogy belső meggyőződése szerint a párbaj anarokhisztikus intézmény; ezt a benső meggyőződést az emberiség azonban nem vallja be. Kétségtelen, hogy a mai törvények nem védik meg eléggé a becsületet. Erélyes törvényhozási akcióra van tehát szükség a becsület oltalmára. De az léptelenség, hogy a kard legyen a bírő, a fegyver, amely vak és buta, hisz akárhányszor megcsik, hogy aki jogának biztos tudatában fegyvert fog és a párbajhoz folyamodik, áldozata lesz annak. A nyilvános rágalmazás, a sértés ellen csak a törvényhozási intézkedés adhat védelmet. Olvass törvényre van szükség, amely egyfelől kötelezi a sértőt felt, hogy bizonyítsa meg vádjait — a mai törvények ezt bizonyos esetekben szigorúan tiltják — de másfelől a legsúlyosabb büntetéssel sújtja azt, aki a rágalomnak bebizonyítani nem képes.

— A nádor-család emlékezése. A budai királyi várpalota Szent-István kápolnájának sirlóltájában ma reggel Kanter Károly királyi palotai apátplébános misét mondott az ott pihenő főhercegi családtagok lelkiüdvéért. A gyászmisét végighallgatták az udvarnak itt időző tisztviselői. A sirlóltban, mely délig nyitva volt, sok százan fordultak meg s kegyeletes résztvevők imádkoztak László főherceg szarkofágja, valamint a többi koporsó előtt, melyet József főherceg és családja kegyeleto pompás virágkoszorúkkal halmozott el.

— Bocskay István szobra. Az országos magyar képzőművészeti tanács Zeilinszky Mihály államtitkár elnöke alatt tartott ülésében szemle alá vette Bocskay István erdélyi fejedelem életnagyságu emlékszobrát, melyet Holló Barnabás szobrász miniszt. A tanács a szobormintát művészi, sikerült

alkotásnak itélte és így azt még a télen érebe fogják önteni. Az emlékművet Hajdu-Böszörményben, Boeskey aires hajduvárosában állítják fel.

— „Barátom, a király . . .” Londonnak legnépszerűbb kómikusa: *Dan Leno* tegnap meghalt. Művészetét nehéz jellemző. Kómikus, clown, táncos és énekes volt egy személyben. Tréfáival és ötleivel állandó derültségben tartotta közönségét. Edvárd király nem egyszer hívatta magához, hogy rossz kedvét eloszlassa. Leno különösen a különféle társadalmi körök tipikus alakjait karrikírozta nagy előszeretettel. A királyi család harsogó kacajba tört ki, amikor Dan rongyos ruhában, táncolyogva lépett egyszer a színpadra és így kezdette elbeszélését: „Barátom, a király . . .” Különösen két évvel ezelőtt beszétek róla sokat, mikor a *The Sun* című anol újsg tulajdonosa április elején olyan számot adott ki, amelyet csupa nem újságíró ember írt és amelyet *Dan Leno* — szerkesztett. A különös művész olyan sikeresen végezte el a rábízott feladatot, hogy egész London napokig nevetett. *Dan Leno*t nagyszerűen szívték. Rendes körülmények között 2400 koronát kapott egy hétre, de volt rá eset, hogy heti 6000 koronával fizették meg tréfáit.

— **Vasutasek előléptetése.** Az államvasuti tisztviselők novemberi előléptetési és kinevezési az eddigi gyakorlattól eltérően, az idén nem egyszerre jelennek meg. Az előléptetések azonban november elejétől számíthatnak. Az előléptetések első csoportja a következők:

Az V. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatából urnavannoz fizetési osztály második fizetési fokozatába előléptett Marton Pál hivatalnok.

A VI. fizetési osztály első fizetési fokozatában évi 300 koronás korpólékban részesült szatmári Enyedi Béla hivatalnok.

A VI. fizetési osztály második fizetési fokozatába előléptett Szabó Titusz hivatalnok, Arányi Sándor irrodatiszt, Erős Vilmos és Kovács Gyula Ferenc hivatalnok.

A VI. fizetési osztály harmadik fizetési fokozatából urnavannoz fizetési osztály második fizetési fokozatába előléptettek: Gerő Alfréd, Sauer Gusztáv, Hancsik Dezso, Csathó János, Csengeri Márton, Licht Lajos, Jambrik Bertalan, Schmidt Dezso, Preisz Dávid, Miklósi Lajos, Dubovszky Oszkár, Hoffmann Géza, Toperczer Adolf, Gódingner Géza, Varga Aladár, Báthy István Gyula, Király József, Barcsy Imre, Dösewffy Zoltán, Dénes Géza, Vidt Elek, Strobel Jenő, Frisch Lajos, Szabó Béla, Olam János, Králik Frigyes, Kardos Samu, Imregh Béla, Somogyi Kálmán, Gáspárid János, Hacker Sándor, Kopp Aurél Sándor, Tarnay János, Roller János, Laczkovics Pál, Riedl Ede, Arvai Imre, Szusz Ferenc, Valt Lajos, Horvát Ferenc, Fischer Sándor, Moravcsik Sándor, Tabi Károly, Fehér Sándor, Lengyel Antal, Eszterály Zoltán, Buchwald Andor, Góczy András, Ruszák Béla, Borhy Gyula, Sviderszky Aladár, Vadász Nándor, Koch Kálmán, Gmeth Lajos, Tóczy László hivatalnokok, Drabóczy Lajos, Makházi Muszli Lipót szántéktész, Gógány Gyula, Kertész Károly, Görög Jenő, Runanovics János, Veres Lajos, Komoróczy Andor, Meisner Gyula, Drinóczy József, Szegedy Lajos, Farkas Csannagó Sándor, Kolozs Ernő, Hochsiner Pál, Róza János, Weber Károly, Farkas Imre, Kovács Miklós és Urbányi Gusztáv hivatalnokok.

— **Ohlenghi meghalt.** Ohlenghi, az olaszok volt hadügyminisztere, Turinban meghalt. Itália nagy vesztesége az olasz hadsereg, amelynek egyik legkitünőbb katonája volt. Fényes tehetsége, a hadsereg szervezése körül szerzett érdemei juttatták a hadügyminiszteri székbe, melyben szintén kiváló szolgálatakat tett hazájának. Ohlenghi volt különben az első zsidó katona, ki ilyen magas polcra emelkedett.

— **Erzsébet-szobor Szeneden.** A kultusz-miniszter 2500 koronát engedélyezett a szegedi Erzsébet-szobor alapjának gyarapítására. Most már a szoborra 12.000 korona van együtt és a szoborhízott-csáng *Ligeti* Miklóst megbizta az emlékmű kivételével. A szerződés szerint a szobor fehér karrarai márványból másfélzetes nagyságban készül és ülő helyzetben fogja ábrázolni a királynét. A talapzatról a társulat gondoskodik és ugyancsak az alapozási költségeket a társulat fogja fizetni. *Ligeti* Miklós köteles a szobrot 1905. május elejére elkészíteni, azt az Országos Képzőművészeti Tanács bírálata alá bocsátani. A leleplezés 1906. áprilisában lesz.

— **Előadás Koráról.** Vay Péter gróf pápai preláts pütelken délután öt órakor előadást tart Koráról a Nemzeti Múzeum dísztermében.

— **Lőv Imánnel — budapesti főrabbi.** Szegeden át érkezik a hír, hogy *Lőv Imánnel*, a szegedi tudós és kedvelt rabbija, el fogja foglalni a nyugatomba készülő *Kohn* Sámuel budapesti főrabbi díszes helyét. *Lőv Imánnel* erre a nagykéretű állásra nemcsak nagy tudományos készültsége, fényes szónoki képessége és kiváló emberi tulajdonságai képestik, hanem az a szerepe is, amely őt a magyarországi rabbi-kar vezéralakjává tette már régi idő óta. Édesatyja nyomdokain haladva, erős támasza a magyar nemzeti gondolatnak s hazafiságában nem marad mögötte annak a *Lőv Lipótnak*, aki a szabadságharc napjaiban lelkes szóval vitte hűsorsosait a küzdők közé, majd pedig a békesség napjaiban lángoló szóval buzdította hívét nemes eszményeinek követésére.

— **Herczeg Ferenc száz forintja.** Vidám apróságot beszélnek színházi emberek arról, hogy *Herczeg Ferenc* miképpen fizetett száz forintot olvasvalamiért, amiről szerző soha életében nem fizetett még egy rézgarast sem. Mert *Herczeg Ferenc* száz forintot adott azért, hogy a darabját — ne adják elő. Ez a furcsa eset úgy történt, hogy a *Herczeg Ferenc* versei választásokkor, amikor a mandátum reményeire amugy is nagyon megcsapunktalak már, az az ötlete támadt Balog Arpád színgazgatónak, hogy ő elmegy Verseczre s ott eljuttassa az *Ocskay brigád*rost. Ki is ragasztotta minden utcaszakra, hogy Versecz nagy fiának darabjával kezdi meg a szezonot, sőt küldött a nagy plakátból egyet mutatóba *Herczeg Ferenc*nek is Budapestre.

Hanem soha plakától úgy meg nem ijedt *Herczeg Ferenc*, mint ettől. Ha előadják a kuruc darabot a versei németeknek, akkor ugyan vége a mandátumnak. Szaladt is *Herczeg Mészáros* Kálmánhoz, a színözögystület igazgatójához s elpanaszolta a baját.

Mészáros tündött egy darabig, aztán mint aki megtalálta a megoldást, így szólt:

— Kérek négy száz koronát. Ebből elintézem az ügyet. Még az éjjel megyek Pancsovára s ott fogom el Balogot.

Pancsován el is fogta *Mészáros* a színgazgatót, aki nagyon szomorúan üldögélt a pályaudvar vendéglőjében.

— Mi baj, direktor? — kérdezte tőle.

— Nagy baj van uram — mondta szomorúan az igazgató. — Verseczre mennék, de nincs elégköt-ségem. Ugyan adjon kölcsön száz forintot.

Mészáros mosolygott.

— Szívesen — mondta. — De előbb tegyen nekem egy ígéretet.

— Kívánom bármint, az életemet — szavalta az igazgató.

— Azt nem. Hanem adja irásban, hogy Verseczen nem játszatja el az *Ocskay brigád*rost!

Az igazgatónak leesett az álla, de aztán csak mégis kiadta irásban, hogy ellát szándékát.

Igy adott *Herczeg Ferenc* száz forintot azért, hogy ne játszatják el a darabját, mégis megbuktatták a verseire! — a szerzőt. A pécsiak azóta kikorrigálták a versei vereségét, adtak mandátumot *Herczeg Ferenc*nek s csak nem is panaszkodtak, hogy még nem látták a kuruc színjátékot. Uáha még látták volna!

— **Az omladozó Alhambra.** Madridi jelentések szerint a világnak egyik legszebb építményét az összeomlás veszedelme fenyegeti. Granada díszén, az Alhambra veszedelmei ropedékeit feltekta fel. A kortez tegnapi ülésén Granada képviselője bejelentette az Alhambra fenyegető veszedelmét és kérte, hogy a restauráláshoz szükséges összeget azonnal bocsássák Granada városának rendelkezésére. A középítkezések minisztere azonnal teljesítette ezt a kívánságot.

— **Asszonyok szépsége, férfiak rútság.**

Egy angol orvosnak minap feltűnést keltő munkája jelent meg arról a kérdéssel, hogy miért szépek az asszonyok és miért rutak a férfiak. A tudós orvos, aki a kérdést nagy apparátussal fejtegette, arra a meggyőződésre jut, hogy az asszonyok azért szépek, mert — nem végeznek olyan nagy és intenzív szellemi munkát, mint a férfiak. A szépségnek — mondja a tudós — az értelmi munka a legnagyobb ellensége, megőrli a szabályos vonásokat és letörli az aroról. Ezerhatszáz különböző fajbéli asszonyt vizsgált meg az orvos, amig fölfedezte a szépségnek ezt a titkos ellenfelét s mert tudós és angol, nem állt meg a pozitív bizonyításnál, hanem fordított egyet a dolgon s olyan asszonyokat is megvizsgált, akik a férfiak szellemi munkáját végzik. Így jutott rá egy angol-indiai népzörsre, amelynek fordított világ van. Ott az asszonyok intézik az államügyeket s ők a szellemi élet vezérei. Minátt a férj otthon a gyermekeket csifáztatja, a bölcsőt ringatja s a szüzetek vigyáza, az asszony politikát csinál s a szellemi élet irányítja. Ezekben az asszonyokon aztán bebizonyul az angol tudós teóriája: a szellemi

életük erősen megfordított arányban áll a szépséggel. Ez a teória mindenesetre hízlelgni fog a rut asszonyoknak, de vajjon mit fognak szólni a szép férfiak?

— **Krüger utolsó útja.** Krüger apó, ki ágyuk döngése és puskák ropogása között indult el a burok földjéről, néma csendben, félbóra eresztett zászló alatt indult tegnapelőtt vissza hazájába. Hívós, esős időben szállították koporsóját Hágából Rotterdamba. A kőd üri gyászfátyolként húzódtó a halottas kocsi után, melyből két gázlámpa árasztotta bágyadt világot a szürkeségbe. A koporsót a pályaudvarra több, Transvaalból menekült bur kísérte ki, de az ászállításnál a család kívánságához képest egyetlen hatóság sem volt hivatalosan képviselve. Rotterdamban szintén csak polgárok követték a halottas kocsit. A koporsót *Willemsplein*ban a *Batavia* nevű hajóra vitték át. A szomorú aktus alatt az egész kikötőben halotti csend uralkodott. A mozielent közönség fekete ruhában, megilletődéssel állott a koporsó előtt sorfalat. Mielőtt a hajó elindult, *Kanitz* miniszteri tanácsos *Vilma* királyné nevében palnámagat helyezte a koporsóra, melyet ezenkívül csak *Henrik* hercegnek és *Stejn* volt orranjei köztársasági elnöknek koszoruja díszített. Krüger veje a család nevében köszönetet mondott a királynének megemlékezéséről és jelt adott az indulásra. Mikor a *Batavia* korekai megmozdultak, a közönség sorából hangoz zokogás hallatszott fel. Kemény, harcedzett burok szemézől kicsordult a könny. Míg az elnök holtteste holland földön pihent, addig úgy éreztek, hogy nincsenek egyedül. Most már nincs senki, aki megvigasztalja őket bánatukban. Krüger apó, dr. *Leyds*, *Macleod* tengernagy és háziorvos, dr. *Hevmaus* kíséretében visszaindult hazájába, ahol szintén nehezen várják, ahol szintén okán szorulnak bátorításra, vigasztalásra.

— **Port-Arthur — ajándék.** Mutsuhitó, a japánok császára holnap lesz ötvenhét esztendő. A császárok születésnapjukon megszokták a szép ajándékokat, de az a meglepetés, amelyet a japán hadsereg akar mikádójának szerezni, még a császári születésnapokon is ritkaságszámba megy. A japán hadsereg ugyanis elhatározta, hogy Port-Arthur ajándékozza holnap császárnak. Így hát nem csak Mutsuhitó, hanem az egész világ várja feszült kíváncsisággal a holnapi napot. És ha az ostromló japán sereg beváltja ígéretét, akkor olyan ünnep lesz Tokióban, amilyen még sohasem volt mikádóknak születésnapján és olyan szomorúság Pétervárott, amilyen soha nem volt még cárnak — temetésén.

— **Kaliozás.** Ifj. *Hubenay* József huszonkilenc éves korában Budapesten meghalt.

Márkus Salamonné, szül. *Behr* Fanny, dr. *Márkus* Dezso kir. táblabíró édesanyja ma éjjel hosszú betegség után, hatvankét éves korban meghalt.

Szankovics János, a pestmegyei Alsónémedi község jegyzője, hatvanöt éves korában meghalt. *Habai* Pálné, *Habai* Pál táblai bíró özvegye, *Habai* Ivánnak, a Hazai Takarékpénztár pénztárosának édesanyja, hosszas szenvedés után 58 éves korában meghalt. Holnap délután három órakor kísérik örök nyugalomra a Ferenc-kört 44. számú gyászszobából.

Ifj. dr. *Dvoracsak* Antal orvos e hó elején meghalt 25 éves korában. Temetése e hó 3-án délután fél négy órakor lesz.

Sélyei *Szabó* Gázt, a Schottola-cég cégjegyzőjét, ma kíséret nagy részét mellett örök nyugalomra. A végisztelességen jelen volt számos gyárigazgató, a technikai és műszaki irók tulajdonosai, a cég és a hivatalnokok és munkái testületig.

— **Házasaág.** *Grünfeld* Irón kisasszonyt, *Grünfeld* József leányt, eljegyezte *Echtrach* Aladár Budapestben.

*Stamm*ler *Henrik* Püspökladányból eljegyezte *Horvitz* *Hermin* kisasszonyt Duna-Szerdabélyről.

— **Kapatics leveléről ártatlan.** *Kapatics* Mihályt a postaigazgatóság tudvalevőleg felüggesztette állásától és fegyelmi vizsgálatot indított ellene. A vizsgálat során beigazolódott, hogy *Kapatics* nem követett el szabálytalanságot és semmi része sincs az ékeszerlopásban. A postaigazgatóság emélfogva visszahelyezte állását. A postaigazgatóság szövegét állított föl a postahivatalban és a levelőknél abban fogták elhelyezni a vastag papírosított leveleket, nehegy hasonló esetek máskor is ismétlődjenek.

— **A bialystoki bombák.** Bialystok nyugati Oroszország nagyvárosa, amelyben sok egyben kívül újabb bombákat is gyártanak. Az a bomba, amely Plehve minisztert és kocsiját a levegőbe röpítette, a bialystoki forradalmi gyártmány volt s a bialystoki rendőrség irodájában elküvetett merényletet is ilyen hazai gyártmányú bombával követték el. A merénylet részleteiről most azt írják, hogy a merénylő legény a kerületi kapitány után tudakozódott, de nem vette le a kalapját a hivatalnok előtt, akivel beszélt. Egy rendőr nyersen rákiáltott a legényre:

— Le a kalappal, fickó! Nem vagy korcsmában!

Válasz helyett a suhanc a kezében lévő zsomagot a földhöz vágta, amit irtozásos dörömlés követt. A robbanás a merénylőt s egy irnokot megölt. Egy másik irnoknak a karjait szakította el. Egy rendőr életveszélyesen megsérült s egy fiatal pár, amely történetesen szintén ott volt az irodában, súlyos zúzott sebeket szenvedett. Egy tanító, aki az előszobában várakozott, a hallását veszítette el.

A merénylő személyére vonatkozólag eddig csak annyit volt képes a rendőrség megállapítani, hogy azelőtt péklegény volt, de már hosszabb idő óta egészen a forradalmi agitációnak adta magát és állnevek alatt rettenetes nyomorban élt. Tettének motívumait szintén nem lehetett megállapítani, de valószínűbb, hogy valami politikai vétség miatt vizsgálati fogságban ülhetett és a fogság ideje alatt szokásos módon meggyőződött a rendőrség emberei a merénylőt, akinek eddig még igazi nevét sem sikerült megállapítani.

— **Diszköztyűlés.** Pestmegye általános tanítóegyesülete e hó 11-én és 12-én *Kiskunfélegyháza* az állami tanítóképző-intézet új épületének fölváltása alkalmából diszköztyűlést tart.

— **Felfüggesztett rendőrkapitány.** Esztergomból táviratoznak, hogy *Szabó Mihály* főjegyző, helyettes alispán ma *Niedermann József* rendőrkapitányt és *Békássy Rezső* rendőrtisztet különféle szabálytalanságok elkövetése miatt állásaikból felfüggesztette és egyben elrendelte ellenük a fegyelmi vizsgálatot. A tisztviselő felfüggesztése arra vezetendő vissza, hogy különféle kihágásokért elítélteknek az ítélet végrehajtását elnézték. Most Esztergomban már három rendőrtisztviselő van felfüggesztve.

— **A macedon-bizottság áldozata.** Belgrádból érkező távirat szerint Nisben egy *Paligiosics* Pera nevű ember tagyonlott a szolgálja. Paligiosics a szerbek ügyének lelkes zászlóvivője volt s általános az a hit, hogy a szolgálja a macedon-bizottság halális ítéletét hajtottja rajta végre.

— **A vadászati szobra.** Berlínből táviratoznak: Ma leplezték le a tiergartenbeli vadászcsoporthoz a császári pár jelenlétében. Az ünnepség után lakoma volt a kastélyban, melyen résztvettek a császári vadászterületek főerdőmesterei. *Vilmos* császár pohárköszöntőt mondott a nemes vadász mesterségre és minden német nemes vadászra, ki a vadat ápolja.

— **Betörések.** Kamman Hugó honvédelmi miniszteri osztálytanácsos Pálya-utca 3. számú lakásán tegnap betörők jártak és néhány darab ékszert loptak el. — *Heródeks Gyula* miniszteri szállélnőr Lovas-utca 15. sz. alatt levő lakásába is betörték. Innen 467 korona értékű ezüstnemet vittek magukkal a betörők. — Betörést követtek el azonkívül *Rosenfeld* Jakab tőrszede-tulajdonos Elemér-utca 28. számú lakásán, *Schulek* Károly Baross-utca 79. sz. lakásán és *Weisz* Pinkász posztókereskedő Akácfa-utca 61. sz. alatt levő üzletében, ahonnan ezer korona értékű posztóáru vittek magukkal.

— **Egyetemi zenekar.** A budapesti tudományegyetem polgárai körében mozgalom indult meg egy ifjúsági zenekar és dalárdai alakítására. Ez a zenekar működnie köré az egyetemi ifjúság ünnepein. *Langyel* Dezső karnagy, akit a szervezéssel megbízott, fölívja az egyetemi zenéért vagy énekelni tudó egyetemi polgárokat, hogy naponta délután 10–12 óra közt a belépésre jelentkezzenek az egyetemi olvasókörben.

— **Strobentz Frigyes kiállítás.** A Nemzeti Szalonban annyira előrehaladt *Strobentz* Frigyes kollektív kiállításának rendezése, hogy azt szombaton már bemutathatják a saját képviselőinek, míg a nagyközönség számára vasárnap nyílik meg ünneppélyesen. A kiállítás anyaga rendkívül gazdag és értékes; a jeles művész egész pályafutásának minden korzakából több becses műalkotást mutat be. A képek az összes természet megöltik s van közöttük olyan, melyet külföldi múzeum engedett át a kiállításra.

— **Szászegy betörés.** A zentai és nagykanizsai csendőrségre sikerült egy több tagból álló rablóbandát elfogni, mely már régóta őrzi Bács-Bodrogmegyében garázdálkodásait. Az elfogott tolvajokra eddig 101 betöréses lopás bizonyult és rejtejt helyeiket nagymennyiségű lopott élelmiszert és egyéb tárgyakat találtak. A banda tagjai mind börtönviselt emberek.

— **Farkas helyett ember.** A radnai hegyek *Rotunda* nevű havasán a farkasok nagy-elszaporodtak és *Juhász* István erdőőr, hogy az állatokat könnyebben puskavégre kaphassa, egy helyen dög-bust hazeyett el. 30-lakára virradóra az erdőőr tizennyolc éves fia a sötétségben a hus körül egy alakot látott mozogni, lát, mire a fájdalmas kál-tásza odasietve, egy szász fuvarost vérben (terengve) talált ott. A golyó tüdejét furta keresztül és felépüléséhez nincs remény.

— **A luxemburgi hercegnő balesete.** Münchenből jelentik, hogy a Tölz melletti *Hohenburg* kastélyból a luxemburgi hercegnőt tegnap baleset érte szobájában. A hetvenéves hercegnő elesett és el-

— **A lelketlen ember.** Borzalmas esetről ad hírt dévai levelezőnk: *Kristyor* községben egy *Hlisa* Nyisztor nevű oláh földműves az éjjel részegen ment haza és gyermeke sírása miatt nem tudott aulni. Erre a gyermeket lábánál fojta kragatája a böcsőből, a falhoz vágta, majd a földhöz dobta és agyontaposata. Az ügyészség a gyermekgyilkost le-tartóztatta.

törte jobb alsó karját. Állapota kielégítő.

— **Harnack tanár irányítókísérlete.** Harnack hallei tanárnak néha az a föltűnő kísérlet sikerül, hogy ha az irányító üvegborítékát dörzsi, akkor az irányítót eltéríti abból az irányból, melyet a földmagnetizmus ereje szab ki neki. Harnack erre vonatkozólag a következőképpen nyilatkozott egy német újságíró előtt: Ez a képesség nálam különbö-ző. Üres gyomorral és élénk társalgás után az eltérés csak nagyon csekély. De ebéd után s nyugalmas óra után az eltérés szinte tűnőmennyiséru. Két asszisztensem kísérleténél az irányító teljes-séggel nem reagált a dörzsolésre. Ebből az követ-kezik, hogy az tisztára egyéni képesség. Hatá-rozoltan visszaautalom azt az állítást, mintha azt mondtam volna kísérletem folytán, hogy az em-beri testben élejes erő van. En csak azt mon-dtam, hogy néhány ember képes arra, hogy, ha az üvegnek vagy a kaucsuknak a telejét dörzsi, ezzel oly magnetikus erőt fejleszthet, hogy az irányító szinte fenomenális elhajlásokat mutat. Itt oly problémáról van szó, melyet ezenel átadok a tudományának s mely esetleg nagy jelentőségű lehet. Távol áll tőlem, hogy ezt a mediumizmus vagy a magnetizmus javára magyarázzam.

— **Az újpesti vágóhíd.** Újpest községe, a kőpóztásmezei vízművek közelében vágóhidat akar építtetni. Ez a fővárosi vízművek igazgatósága ve-szedelmének tartotta s részletes jelentést tett a ta-nácsnak. A tanács a jelentések alapján elhatározta, hogy az újpesti vágóhídnak a *Földessy-féle kijelölt területen, valamint egyáltalában a fővárosi vízmű-telep közelében való megépítése ellen állást foglal s átíratlag megkeresi Pestmegye alispánját, hogy a községet a tervbe vett építkezéstől tartsa el.*

— **Világjárók.** Még a múlt évben történt az az érdekes fogadás három magyar ifju: *Eősse* Jenő, *Órley* Béla, *Mayer* Artur és *gróf Pestiócsics* Taszilo közt, hogy öt év alatt hárman bejárják a világot s utközben maguk teremtik elő az utazáshoz szüksé-ges pénzt is. A fogadás huszonezer dollárba ment. A fiatal emberek utra kelték s azóta bejárták már Ausz-triát, Olaszországot, Németországot s a napokban érkeztek meg Amerikába, melyet bekandoloznak s aztán Ausztráliába, majd Japánba, Kínába és Ke-letr-Indiába, végül Afrikába mennek.

— **A harminczadik nevű ur.** Egy párisi fő-rangu hölgy a napokban elkékel külsejű urat foga-dott, aki alzársai ivet adott át neki, melyen már több arisztokrata név szerepelt. Az iv egy férfu követőből özevénynek és árváinak szözlott, aki *Combes* miniszterelnököt meg akarta övilkolni. A főrangú hölgy kidobta az urat és a rendőrséget ér-tesítette az esetről. A vizsgálat kiderítette, hogy egy *Charbonnier* Jenő nevű veszedelmes gazember az illető, akit csakhamar letartóztattak. A nála ta-lált névjegyeken a legkülönbözőbb neveket voltak nyomtatva és a rendőrség kiderítette, hogy *Charbon-nier* 36 különféle álnév alatt folytatta csalásait. *Combes* elnök népszerűtlensége az arisztokráciánál

arra bírta *Charbonniert*, hogy a fenti módon jusson egy kis pénzhez. S úgy látezik találkozott is néhány francia mágus, aki erre a célra áldozott.

— **Öngyilkos leány.** Prágából táviratozza tudósítónk, hogy dr. *Ungr* országos főorvornyászaki tanácsosnak 22 éves leánya ma leugrott a negyedik emeletről és összezúzott tagokkal holtan terült el az utca közevetén. A boldogtalan leány pillanatnyi elmezavarban követte el tettét.

— **Egy operettherceg.** Braunschweigi *Károly* herceg kora ifjúságától még jóval halála utánig is foglalkoztatta a világot különözökösseivel. 1804. október 30-án született mint *Frigyes Vilmos* herceg és egy *bádeni* hercegnő fia. Gyémánthercegek-nek szokták őt nevezni, ki az adomák valóságos bősé volt. Bámulatos, hogy ez a különöz ember, kinek élete tarkább volt a költő gazdag képzeleténél, mind a mai napig nem szerepel, valamely operette főhős-ként. A fiut atyja korai halála után a későbbi *IV. György* angol király gyámságára bízták, aki bizony nem sokat tördött az árva nevelésével. *Károly* he-lyesírasi hibáktól hemzsgő levele leginkább bizo-nyítja, hogy mennyire elhanyagolták őt. Azt beszé-lik, hogy a fiatal hercegenben már korán rossz erköl-csi tulajdonságok fejlődtek ki. Bűszög volt, kicsa-pongó, pénzsovár és konok. De hát csuda-e, hogy a nevelők, egy fiatal herceggel szemben, kire később az uralkodás vár, nem lépnek fel túlságos szigorral?

Hízen később a tanítvány boszúja sujtathata volna őket. A gyám se gondolt arra, hogy szigorú rend-szabályokkal megjavítsa a jellemet. *Károlyt* *Linsin-gen* örnagy vezetése alatt Lausanneba küldte, hol a fiatal herceg botránykrónikáit iparkodott megszo-rítani, aztán a herceg nagyanyához, *Amália*, bá-deni ögrófnőhöz, aki *Bruchsal*ban székelt és végül Bécsbe. Nyilván titkon mindig az a szándék vezette, hogy a herceg kényelmű életmódját el ne terel-tessék, mert ez esetben *György*, mint kormányzó herceg annál tovább állhat a braunschweigi ügyek élén. *Károly* uralkodása első évében körutra indult, hogy korábbi gyámjának, valamit a berlini, bécsi római és párisi udvaroknál teljes pompában bemu-takozzék. Londoni tartózkodását arra használta fel, hogy onnan egy fiatal hölgyet: *agresszokness*, kivel meg is esküdt. A herceg megígérte neki, hogy az egybekelést kihirdetik, míhelyt Braunschweigba ér. *Károly* eleinte meg is tett mindent, hogy ezt az igé-retét beváltassa. De mikor *György* angol király ki-jelentette, hogy *Károly* rábizott millióit lefoglalja, ha ezt a rangjához nem méltó egybekelést kihir-deti, hitvesét nyugodtan engedte távozni. A boldogta-lan asszony ugyanis két év múlva titokban elhagyta a rendelkezésre bocsátott kastélyt, mert nem akart tovább a herceg titkos hitvese maradni. 1836. ju-lius 5-én leányt szült, kinek a boldog atya a *Blan-denburg* és *Colmen gróf* címzet adományozta. Ugyan ő az, ki később, mint *Civoy* grófnő küzdött a her-ceggel az apaság elismeréséért és kinek örökösai a legújabb korig megtámadják a herceg végrerende-létét, perze hiába. — A braunschweigiek túrték egy ideig méltatlan uralkodójuk zsarnokságát, de végül türelmük elfogyott. Mikor *Károly* herceg 1830. szeptember 6-án a színházból elodás után távozott, a főláborodott tömeg kocsiját a palotájáig kövek-kel dobálta, aztán egész éjjel ostromolt. De *Károly* éppen olyan gyanok volt, mint gyáva és már előre gondoskodott mindenről. A kastély udvarán már egész nap 16 megrakott kocsit állt. Ezekben mindent felhalmozott, ami kincses pénzben és müvekben csak megkaparíthatott, nem sokat tördöve vele, hogy az ő vagonya az állam tulajdonát képezik. *Károly* herceg mind e kincsesel elmenekült ősei kastélyából felkeze huszárai négy ezalásának oltalma alatt. Az ékeseredett nép fölgyjuttotta kastélyát, melynek lángjai magásra csaptak és a tűz fénye messze bevilá-gított a szökevény utját. Angliába ment, hol idő-közben *IV. Vilmos* király lépett a trónra. De *Ká-roly* mind hiába kért tőle oltalmat és meghallgatta-tást tervci számára; fagyos nyugalommal utasította őt minisztereihez. Mikor a német-francia háború következett Páris elhagyta és *Gonfo* költözök-dött, itt 1873 augusztus 18-án egy székjátszása kör-ben érte el a halál. — *Ne csaljon meg!* kiáltott oda partnerének és a mellékszobába ment, hol néhány óra mulva élettelenül találták meg. Valóban jelle-

zö bucsu volt az élet szinpadáról oly férfi számára, ki mindenütt csalást gyamított, mert ő maga folyton csalta a világot. Oriási vagyonát a város örökölte, melyben meghalt és azért azt a kötelezettséget vállalta el, hogy az örökösöknek lovasszobrot emel. Genf város elegendő a fényes bronzszobor díszíti tartós emlékeül annak az embernek, akiről a világ még a legjobb akarat mellett so mondhat jót.

— **Az achát-híd.** Arizonának messze földön híres, megkövesült erdejében, ahol minden fa achátból való, a számos természeti csoda között az egyik különösen érdekes. A törzsek egyike ugyanis melynek 30 méter a szélessége, természetes lidat alkot egy nagy szakadék fölött. Carter tanár az arizonai megkövesült erdőről írt értekezésében a következőket írja ezen különös természeti jelenségről: A megkövesült fátörzsek nagyon régi időből származnak, keletkezésük időpontja annál a korszaknál is régiebb, amelyben az ichtyosaurusok tartózkodtak Európában. A „festett sivatag” nevét azon pompás, elsodálatraméltó színekől nyerte, melyek mindenkit elragadtak, aki annak a vidéknek kövületét szemléli. Azonkívül a sziklák fantasztikus alakot öltenek, a kék, vörös, sárga és zöld kőalakzatok, főleg

— **Az orosz belügyminiszter felesége.** Sviatopolk-Mirskinek, az orosz belügyminiszternek a felesége rendkívül művelt lelki s felvilágosodott szellemű nő, aki főleg az irodalom és művészetek iránt mutat különös hajlandóságot és előszeretettel. Éppen ezért az ifjabb orosz irromzedék nagyon sokat vár tőle és a férjére való befolyástól és egyedül benne látják a biztosítékát annak, hogy az irodalom, jelesül a szinpadai irodalom terén a cenzúra jelentékenyen enyhülni fog. A miniszter felesége született Bobrinszka grófnő, aki a család alapítójának kis korától fogva kedvence volt. A család eleinte a Romanov nevet, az orosz uralkodóház nevével viselte s csak később vette fel a Bobrinski nevet, amikor a bobrinski uradalmakat őseiktől átvették. Alexis, a család fitagját 15 éves koráig Lipcsében neveltették, ahol a híres Grimm tanítványa volt. Visszatérve Oroszországba, a hadseregbe lépett, ahol a tábornoki rangig emelkedett. I. Pál a grófi méltóságra emelte 1797-ben. Tőle és nejétől, Ungern-Sternberg bárónőtől származik a mostani Bobrinski-család. Alexis volt Sviatopolk Mirski herceg nejének az ősapja s a hercegnő a napokban töltötte be élete negyvenedik évét. A törekvő ifjú orosz írógárda nagy örömmel fogadná, hogy ha reményeinek csak egy része is teljesülése megegyezne a finom lelki és műveltség közreműködésével és támogatásával s erősen is biznak reményük teljesülésében.

— **A halás St-Louis.** Érdekes módon rólla le hálóját a st-louisi kereskedelmi kamara a német császár iránt, aki nagy érdeklődéssel viseltetett a st-louisi világlágyállítás iránt. Egy remek szeptaplezt csináltatott neki abból a fából, amelyet legelőször vágtak ki a kiállítás céljára. A páleza különben az iparművészt remeke és a fogantyúját Washington és Nagy Frigyes reliefje díszíti. A remek szeptapleza a kiállításon látható.

— **Rendőri hírek. Eltűnt tanuló.** Tarnay Dező 17 éves melási születésű tanuló szüleinek Fő-utca 54. számú lakásáról eltűnt. Szülei ötven korona jutalomban részesítik azt, aki ötlet hű nyomára vezet. — **Ismeretlen holtest.** Tegnap délután egy férfi holtestet fogtak ki a Dunából a Ferenc József-híd mellett. A holtest jobb halántékán lövéstől eredő seb van. Valószínű, hogy amikor a Dunába ugrott, halántékán is lőtte magát. Zselében egy Gebauer Károly névre szóló katonai igazolványt és 240 korona készpénzt találtak. — **Elfogott betörő.** A rendbég letartóztatta Kuti Ignác 35 éves napszámost, aki temérdek betörést követett el.

(x) **Kiss szerencsése nagy.** Vásároljon osztályosjegyet Kiss Károly és Társa bankházánál, Erzsébet-körút 19. szám alatt.

(x) **Női fehérművek divatos, szolid kivitelben** méreket szabott árak mellett kaphatók **Kunz József és Társa cégnél** (Budapest, V. Deák-tér 1.) Menyasszonyi kelengyék állandóan megtekinthetők.

(x) **Szolid, elegáns úvegekben küldi az Elő Alföldi Cegnapgyár r. t. kockakömi gyárvezetője** az általa gyártott **barackkőülöngőseket.** A külső tehát nincs arányban a **kiváló beltartalommal,** de hisz a közönség zamatot italt chajt és nem cifra kapszulát vagy vignetát! A gyár vezetője bérmentve küldi árjegyzékét és a **Barack Híradó** mutatványszámát.

A konzuli akadémia ünnepe.

Budapest, november 2,

Az uralkodó kegyéből az osztrák császárváros megint egy fényes és monumentális középülettel gazdagodott: a cs. és kir. keleti akadémia kapott új pompás hajlékot. Rudolf trónörökös könyvének befejezése után királyunk e munka német kiadásának jóvedelmét ajánlotta föl a még *Mária Terézia* által alapított intézet új épületére. A barokkstilben épült palota ünnepies megnyitása holnap megy végbe az uralkodó jelenlétében és ezzel egyidejűleg megünneplik az intézet másfél százados fennállását. Ez alkalomból a külügyminisztérium pazar kiállítású könyvet bocsátott ki német és magyar nyelven is, amelyben az intézet történetének rövid vázlatát, jelenlegi alakjának képét, célját és eszközeit ismerteti.

Az ünneplő főiskolának a magyar és osztrák iskolák rendszerétől mindig eltérő állása volt és most történetének e helyen való ismertetése azért is igényt tarthat az általánosabb érdeklődésre, mert az utolsó százötven év politikai fordulatainak hullámvérése behatolt az akadémia csöndes műhelyébe is.

A cs. és kir. keleti akadémia tudvalegőleg eredetileg a keleti nyelvek iskolája volt és alapítása bele-vágott a nagy királynő ama terveibe is, hogy a magyar ifjakat Bécsbe edesse. Addig a nyelvgyakornokok konstantinápolyi intézménye után gongoskodtak a portálval való diplomáciai érintkezésről. A tartós távollét azonban annyira elidegenítette a Konstantinápolyba küldött falalembereket tulajdonképpen hivatalosuktól, hogy *Mária Terézia* elrendelte a Keleti Akadémia létesítését. Érdekes, hogy az eszmét főképp Magyarországon fogadták a legszívesebben.

II. József császár levelője, *Franz* József jezsuita páter dolgozta ki *Kaunitz* kancellár tervei alapján a tervet és 1754. januárban a *Keleti nyelvek* cs. és kir. akadémiaja megkezdte működését.

Azóta sok változáson ment keresztül az intézet, de csak 1881-ben kezdett érvényesülni tartervében Magyarországi közjogi állása, amennyiben a magyar nyelv és a magyar közjog kötelező tantárgyak lettek. A magyar delegáció sürgetésére végre a kilencvenes évek végén jelentékenyen kibővült a magyar nyelv tanítása, azonkívül tanszéket állítottak a magyar közjognak, amely ezentul minden hallgatóra nézve kötelező tantárggyá lett, továbbá intézkedés történt az magyar jog anyagának paritásos előadása céljából. Sok sürgetés után kivittük azt is, hogy a Magyarországból felvételért folyamodó ifjak, tehát a horvátok is a magyar nyelv teljes birását kötelesek kimutatni.

Amint a Keleti Akadémia nem térhetett ki a belső politikai átalakulások elől, akként a közgazdasági kérdések mindinkább növekvő jelentősége szükségessé tette az intézet olyan újjászervezését, hogy az onnan kikerülő növendékek sikerrel szolgálhassák a kettős monárkia gazdasági érdekeit. Baró *Pridoll* az Akadémia igazgatója új szervezetet és ehhez képest új tantervet dolgozott ki, melynek irányelvei közt a most megjött munka így ír:

7. Egyszersmind szigorúan meg kell amellett maradni, hogy az Akadémiának mint csász. és kir. intézetnek államjogi jellege minden irányban határozott kifejezésre jusson és pedig a következők rendelkezése által: a magyar korona országainál fölvetelre jelentkezésként a magyar nyelv birása megkövetelendő, a magyar nyelv megtanulása kötelező az Akadémia nem magyarjaira növendékeire is; paritásos tekintetbevétele a magyar jognak, valamint az idegő államtudományi anyagoknak; magyar nyelvű előadások (speciális tanulmányok stb.) tartása magyar tudósok és szakemberek által; időnként kirándulások rendezése Magyarországra stb.

Ez irányelvek figyelembevételével történt meg 1898. nyarán az akadémia újjászervezése. Az intézet, amely eddig elsősorban nyelvi tanintézet volt, elsősorban államtudományává alakult át, nyelvi tekintetből keleti és nyugati osztályra osztottat, mind a két helyen a közgazdasági tanulmányokról való beható gondoskodás mellett és a változott viszonyoknak megfelelően a cs. és kir. konzuli

akadémia címet kapta. A király gondoskodásából a Terézianumban elhelyezett intézet most átköltözött új, fényes hajlékába.

Százötven éves fiennállása alatt az intézetnek 640 növendéke volt és ezek közt alig 50 magyar ifju nevére akadunk. Az utóbbi években ifjaink nagyobb számmal keresik föl az intézetet. Örvendétes jelenség mindenesetre, de mi magyarok sohasem mondunk le arról a jogunkról, hogy a paritásnak megfelelően az ünneplő közös főiskolával hasonló Magyarországon is felállítások.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Az Operából.** Az Operaházban holnap, csütörtökön kerül színe negyedszer *Saint-Saens, Sámson és Delilája*. A dalmű szereposztása a következő: Delila — Solymosi Elza; Sámson — Anthes, Főpap — Beck, Abimelek — Ney B., Egy öreg zsidó — Szendrői. Hírnök — Pichler, F. Filiszteusok — Kiss B. és Szemere. Vezénylő karmester Márkus Dező. — Vasárnap *Erkel* Ferenc születésének évfordulójának előestéjén *Hunyadi László* kerül színe jótékonyra. Ez alkalommal Gara Mária szerepét *Szojyer* Ilonka énekel először, a címszerepben pedig *Arányi* Dező vendégszerepel. Az előadás újszajvédelmét *Erkel* Sándor sirmelkének költségeire fordítják.

— **Tíz színház igazgatója.** Párisban olyan színházvállalatot terveznek, melynek nagyságra nézve nincsen párja az egész világon. Arról van szó, hogy tőkepiézéseknek egy konzorciuma tíz nagy színházat építtet a francia fővárosban. Ezek a színházak részben a belső boulevardokon, részben Páris külső részeiben fognak felépülni. A vállalat legfelsőbb igazgatójára egy híres párisi színművészemetek ki. A *Société immobilière des Théâtres Parisiens* — ez a társaság neve — az első színház számára már meg is szerezte a telket, még pedig a Champs Elysées-n, a régi nyári cirkusz helyén. A többi színháznak egyelőre csak terveit készítették el.

— **Hangverseny.** *Füredi* Sándor hegedűművész és *Benkő* Miksa zongoraművész november 4-ikén este 7-8 órákor a Royal-szálloda disztermében követező műsorral tartja meg hangversenyét: 1. Mendelssohn-Bartholdy: Hegedűverseny. 2. Liszt: Polonaise. E-dur. 3. Goldmark: Hegedűverseny. 4. Liszt: IV-ik. Rapsodia. V. Hubay: Carmen-ábránd.

— **Salvatore Farina új darabja.** A turini *Theatro Rossinóban* *Salvatore Farinának* egy új, *Tág lelkesület* című drámáját játszották nagy sikerrel. Ugyanaz a darab ez, melyvel a hírneves szerző a mult esztendőben egy nagyobb drámapályázaton vett részt és melyet a bírálóbizottság az előadandó darabok közé sorozott. Minthogy azonban a szerző neve közvetlenül a próbák előtt, valami indírcsókció folytán, a nyilvánosságra jutott, Farina visszavonta darabját és lemondott a pályázaton való részvételéről.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

○ **Magyar írók élete és munkái.** Szinyeyi József szerkesztésében megjelenő Magyar írók élete és munkái című nagy irodalomtörténeti munkából szeptember hóban a tizedik kötet ötödik füzeté jelent meg, amely immár a nyolcvanhatodik füzet. A füzet a Pataki-Perliczy nevetek foglalja magában és az eddig megjelentekkel összesen 14.480 író életrajzát tartalmazza. A 88. füzet, amelyben Szinyeyi Petőfi élettörténeté kezd meg, november 15-én jelenik meg. Petőfi élettörténeté több füzetet fog kitenni, amennyiben Szinyeyi nagy költőnk életére vonatkozó legkésebb adatot is közre fog bocsátani.

○ **Az Amatőr.** Kéves illusztrált lapnak volt még oly gyors és nagy sikere, mint a *Photo-Club* hivatalos lapjának: *Az Amatőrnek*. De hogy a fényesen kiállított és pompás illusztrációkban gazdag művészi fényképezési folyóirat meg is érdemli ezt a sikert, azt a legújabb, 3. száma is élelően bizonyítja. A legújabb szám *Katona* Nándornak, a legjelesebb magyar tájképfestők egyikének turisztikai és fotografiai bravurának egyaránt beváltó felvételét: *Zerge* a *Magas-Tátrában* díszes, nagy műmellekét gyantánál közli, *Kézdi-Kovács* Lászlótól, a pikúra és esztétikai irodalom kitűnő munkásától pedig négy vidám genro-t mutat be. Illusztraiv részben egyébként is roppant változatos ez a szám; *Lizenkét* kép van benne, s művészi feljelőci is ujak. Szöveg-részében *Tóth* Béla érdekes esztétikai cikkén kívül *Szilárv* Béla, *Mayering* Károly s dr. *Kohlman* Artur szerkesztő gyakorlati irányú dolgozatai kapja az olvasó, míg rovatiban megtalálják az amatőrök mindazt, ami a fotográfia terén mint új felfedezés érdekel bírhat. A kéthetemenként megjelenő újság előfizetési ára negyvedérvő 3 korona 50 fillér, melynek beküldése után a kiadóhivatal (V., Honvéd-utca 10.) bérmentve küldi meg az eddig megjelent számokat is.

O Sztrájk-Naptár címmel adomagyűjteményt adott ki az *Urambátyám* szerkesztősége. A naptár ára egy korona.

— **Építők zsebkönyve.** Szerkesztették Lechner Jenő és Wurga László építészek. Az 550 oldalra terjedő munka ára köve 7 korona. E könyv hivatva van pótolni műszaki irodalmunkban azt a hiányt, melyet eddig idegen viszonyokat felőléli külföldi, sajnós, legtöbbször német művek töltöttek be. A gondosan összehordott, gyakorlati szempontok szem-meltartásával szerkesztett adagyűjtemény amellott, hogy a legújabb kísérletek eredményeit tartalmazza, kiterjeszkedik a hazai építőanyagokra, s felöleli a magyar kőbányák, téglagyárak stb. termékeinek szá-lársági adatait, nem csekély szolgálatára iparunk fejlődésének. Szerzők gondallal halmozták össze az összes építészeti törvényeket, hatósági eljárásokat, díjazásokat, a legmodernebb építési szerkezetekre is kiterjesztve figyelmüket, közlik az összes szerke-zeti méreteket, súly- és hordképességi adataikat, az ipari munkák áremelését és az egységáratok stb.

— **Orvosi zsebnaptár 1905.** Sugár K. Már-ton dr. szerkesztésében és Légrady Testvérek kiadásában megjelent az Orvosi zsebnaptár. A naptár ismerteti az új gyógyszerekre való tudnivalókat, közli a magánorvoslás díjazását meghatározó belügyminiszteri körendeletet, a budapesti orvosok szövetségének orvosi rendtar-tását, a nyugalomdíj- és segélyző intézményének alapszabályait, az országos orvos-szövetség tisztikarát, rövid utmutatást a betegágynál szükséges diagnosztikai eljárásokhoz, (Vass Bernát m. ta-nár tollából), hasznos tudnivalókat a szülészet-ből (Temesváry Rezső nőrvos m. tanártól), ma-gyar fürdőket, gyógyfürdőket és ásványvize-ket, (Rottenbiller Ödön, Trencsénvári fürdő-orvostól), hydrotherapiát tudnivalókat, (Hauers-berg Árpád lomniti fürdőorvostól), fülgyógyá-szati jegyzeteket, (Sugár K. Márton dr. főorvos és szerkesztő tollából), kozmetikai jegyzeteket (Weyner Emil szakorvosól) hévny és mérgeze-seket (Löbl Vilmos mentőorvosól), a gyógyszer-ek árszabályát a legújabb miniszteri rendeletek szerint és végül az orvosi rendvények gyűj-teményében 15 hivatalos szakembert, egyetemi m. tanárokat és főorvosokat sikerült a szerkesztőnek zaslaja köré csoportosítani, kik vállvetve vele együtt valóban nagyrétű munkát végeztek.

Nyiltér.

E rovatban köztöltéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Hazai gyártmány!
Ujdonság!
KLEINOSCHEG-SEC
első
minőségű pezsgő.

Császár-fürdő
Budapesten. Elsőrangú kénes
hévívíz gyógyfürdő, páráltan
gőzfürdővel, legmodernebb sza-
nyófürdővel, pompás ásványvíz-
szódákkal, hó- és kádfürdőikkel
200 körülményes lakószobával. —
A legszépibb kezelt.
nyári- és téli gyógyhely
Prospektus ingyen és bérmentve.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Hervayné szabadlában.** Miként hird ad-tunk róla, a lebeni törvényszék csak 15 ezer korona biztosíték mellett akarta ideiglenesen szabadlára helyezni az öngyilkossá lett műrzsuschlaji kerület főnöknek bigamiért négy havi fogságra ítélt fele-ségét és ez ellen a védő a gráci országos törvényszék-be felebezett. Az osztrák igazságügyminiszter ma táviratilag utasította a gráci főtörvényszéket, hogy haladéktalanul döntsön a felebezés felett. Erre a gráci főtörvényszék telefon utján bekérte az ügy ak-táit a lebeni járásbíróagtól, amely egy hivatal-nok küldött Grácba az ügyiratokkal. A főtörvény-szék azonnal tanulmányozta az aktákat s úgy hatá-rozott, hogy Hervayné 4000 korona óvadék mellett szabadlára helyezendő. Dr. Obermeyer ügyvéd még ma letette a biztosítékot és Hervayné ideiglenesen kibocsátották a fogságból.

§§ **Ujabb vád Bagóczy ellen.** A törvény-széki irattár gyujtogatója ellen újabb gyamu merült föl. Még julius elején eltűntek a büntetőtörvény-szék irattárából *Niemetz* Gyula ügynök bünpöröknek aktái. A tolvajt mostanáig sem fogták el és a viz-szálbíró most ebben az ügyben is nyomoz. Már is akadt olyan adatokra, amelyek jogosulták teszik azt a feltevést, hogy a *Niemetz*-ügy aktáinak eltűnésé-ben is része van *Bagóczy* Istvánnak.

§§ **Megszokott a tárgyalóteremből.** Ezzel a címmel megírták a minap, hogy *Honola* Antal cipészegéd, aki lopás miatt került a vádlottak pad-jára, szünet alatt eltűnt a tárgyalóteremből és hogy a bíróság eirendeite a körözést. *Honola* most annak a közlésre kér bennünket, hogy ő csak ebédelni ment de később visszatért, a bíróság le is tárgyalta ügyét és felmentő ítéletet hozott.

§§ **Énekesnő és százados.** Fulneggi *Iovag Gebauer* Károly tüzérfőhadnagy 1897-ben szakított kedvesével, *Preudla-Swiecinszka* Mária operanékes-nővel és meg akart házasodni. Az énekesnő minden-képpen megakarta akadályozni kedvesének tervbe vett házasságát. Levelét irt a százados szüleinek, hogy fizessek neki vissza azt a 28.000 koronát, mely-et ő apránként kölön adott a századosnak, külön-ben följelentést tesz ellene az ezredparancsnokság-nál. A százados följelentésére a bíróság ma zsaro-lás kísérlete miatt száz korona pénzbüntetésre ítélte az énekesnőt.

§§ **Fenyő Sándor és a rendőrség.** A rend-őrség a királyi ügyészséghez azzal az előterjesztéssel fordult, hogy *Fenyő* Sándor őrizetése súlyos terhet ró reá s hogy nem is igen vállalhat felelősséget az-iránt, hogy *Fenyő* alkalmadán ki ne jászhatná még a legéberebb őrizet is, miért is kérte a terhes őrzés alól való fölmentését. A királyi ügyészség ennek következtében azt az indítványt terjesztette a törvényszék elő, hogy *tarlóztassa le Fenyőt*. A bír-óság az indítványt tárgyalván, *elutasította* a letartó-ztatás iránti kérvényt azzal az megokolással, hogy a királyi tábla egyziben már határozott a letartóztatás kérdésében és pedig úgy, hogy óvadék ellenében ideiglenesen szabadon bocsátotta s ilyen körülmé-nyek között a törvényszék sem látja szükségesnek *Fenyő* letartóztatását.

§§ **Elítelt szocialisták.** Mult év november 30-ikán a nemzetközi szocialdemokrata-párt monstre-népgyűlést tartott a Tattersallban. E népgyűlésen *Grossmann* Miksa a civilistáról, *Welnert* Jakab pe-dig kiváondórlásról mondott élehangu beszédet. A királyi ügyészség *Grossmann* ellen királýsértés és alkotmányelleni igaztás, *Welnert* Jakab ellen pedig osztálygyűlöltre való igaztás vétsége miatt vádat emelt. A törvényszék *Grossmann* királýsértésért négyhónapi fogságra ítélte, *Welnert* azonban fel-mentette. A budapesti királyi ítélőtábla ma az első-bíróság ítéletét megsemmisítette és *Grossmann* ki-rálýsértésért és igaztásért tízhónapi fogságra, *Welnert* pedig osztálygyűlöltre való igaztásért négyhavi állampfogságra ítélte. Az ítélet ellen a védő semmi-ségi panaszt jelentett be.

Leguiabb.

Tokió, november 2.

(Hivatalos.) A *Port-Arthur* előtt októ-berben folyt harczokról szóló jelentés kiemeli, hogy a foglyul ejtett oroszok azt mondták, hogy *Port-Arthur* sorsának csakhamar el kell dölni. Az élelmiszerek elégtelenek, az orosz had-erő számbelileg nagyon leapedt. *Szösszel* pen-zjutalmakat és érneket tűzött ki díjúl 400 ön-kéntes részre, akik kirohamást tennének és ja-pán ágyukat elpusztítanának.

SPORT

× **A bécsi pótmeting.** Az osztrák Jockey-klub négynapos pótmeting holnap kezdődik a freudenau versenypályán. A kiirt versenyeknek más sportjelenségek nincs, mint a sportbarátokat még egyhánynapra Bécsbe gyűjteni és a könyv-fogadók nyereségeit szaporítai

Tippjeink a következők:

- I. *Gomb* — *Páros*
- II. *Pádva* — *Rézi*
- III. *Péchy-istálló* — *Pro aielet*
- IV. *Nyalka* — *Darling*
- V. *Sáfar* — *Virgona*
- VI. *Seaved* — *Thetis*
- VII. *Wonder* — *Rizi-bizi*.

× **Alagi lövésznek.** A holnap kezdődő alagi háromnapos novemberi meetinggel hivatalos befejezést nyer az 1904. évi turfeszendő. Jóllehet ez a meeting összesen a bécsi pótmetinggel, a nevezéseik igen jól sikerültek és a programon szer-replő hat futamban összesen 80 ló állhat a starter zászlója elő. A versenyek közül öt az urlovakos, egy pedig a belföldi professzionátusok részére van fenntar-tva.

Tippjeink a következők:

- I. *Érdekes* — *Likómf*
- II. *Hamis* — *Angolna*
- III. *Délipók* — *Liszka*
- IV. *Orne* — *Parányi*
- V. *Felicitás* — *Franco*
- VI. *Matador* — *Vyllar*

TÁVIRATOK

Newyork, november 2. Pennsylvániában a *Wilkesbarre* közelében lévő *Auchincloss*ban 18 bá-nyanumuk, midőn a főlhúzókosárban a bányából ki-jöttek, lezuhantak a mélységbe és valamennyien éle-tüket vesztették.

A szorongatott André.

Páris, november 2. André hadügyminisz-ter felkérte *Villeneuve* képviselőt, hogy terjeszse eléje a kezénél lévő iratokat, hogy megvizsgálhassa valódiságukat és a bizonyos tiszteket terhelő váda-kat. *Villeneuve* azt felelte, hogy a töle felolvasott darabok valódisága kétségen kívül áll. Ami a birtoká-ban lévő iratokat illeti, azokat természetesen belá-tása szerint fogja felhasználni.

Nagy Bécs.

Bécs, november 2. A *Rathaus* Correspondenz jelenti: A belügyminisztériumban ma a miniszter-elnök elnöklöte att egy bizottság tárgyalta *Floris-dorfnak* és más községeknek Béccsel való egyesítésé-nek kérdését. A nevezett községeknek Béccsel való egyesítést a tanácskozás eredményéhez képest biz-tosra lehet venni és a tartománygyűlés valószínűleg a jövő héten fog ezzel a dologgal foglalkozni.

Az olasz választások és a pápa.

Berlin, november 2. A *Germanie* jelenti *Rómából:* A pápa, tekintettel a változott időbeli körülményekre, felhatalmazta a püspököket, hogy különös esetekben engedjék meg a kato-likusoknak, hogy részt vehessenek a kiszöbön álló olasz parlamenti választásokban, de mint külön párt nem léphetnek föl.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, november 2. Eladott 1035—1070 K., vidéki 10.50—10.90 K., bányászi 10.35—10.70 K., mosoni 10.20—10.45 K. *Rozs* tét felvidéki 7.75—8.—7.70—7.85 K., pestmegyei 7.80—7.95 K., Tengeri 7.70—7.85 K. *Zab* 7.15—7.65 K., válogatott 8.—K. *Csehország* 7.40—7.65 K.

Bécs, november 2. Az 1860. évi állami sors-jegyek húzása. (Folytatás.) 2000 koronát nyert a 31. sor. 8 és 15 sz., 618 s. 1 sz., 1464 s. 15 sz., 1909 s. 10 sz., 2483 s. 17 sz. 2947 s. 2. sz., 3382 s. 4sz., 3436 s. 15 sz., 8905 s. 1 sz., 10033 s. 8 sz., 10585 s. 4 sz., 11344 s. 7 sz., 11522 s. 9 sz., 11581 s. 20 sz., 13027 s. 19 sz., 13212 s. 14 sz., 13747 s. 8 sz., 14432 s. 7 sz., 14810 s. 3 sz., 15351 s. 7 sz., 15649 s. 12 sz., 15920 s. 9. sz., 15990 s. 4. sz., 16011 s. 4. sz., 16999 s. 8 sz., 17033 s. 3 sz., 18852 s. 10 sz., 19009 s. 2 sz. A ki-huzott sorszámnak több itt fel nem nevezett számai egyenkint 1200 koronát nyertek.

Bécs, november 2. A bécsi községi sorsjegyek mai húzásánál a következő sorszámnakot huz-ták ki: 218 325 521 689 814 1236 1537 1602 1819 2008 2225 2457 2496 2509 2589 2632 2702 2834 2887 2926 2962. E sorozatok közül a 400.000 kor-onás főnyereményt a 218 sorozat 90 szám nyerte. 20.000 koronát nyert 2652 s. 30 sz., 10.000 koronát nyert 2225 s. 37 sz., 2000—2000 koronát nyert 214 s. 1 sz., 1537 s. 40 sz., 2225 s. 38 sz. 2702 s. 18 sz., 2926 s. 71 sz., 500—500 koronát nyertek: 521 s. 80 sz., 1537 s. 81 sz., 1819 s. 20 sz., 2008 s. 63 sz., 2496 s. 18 sz., 2496 s. 23 sz., 2702 s. 54 sz., 2962 s. 30 sz. A fenti sorozatokban lévő azon számnok, melyek itt felsorolva nincsenek, 320 koronát nyertek.

UTMUTATÓ.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvény-tőke: 40 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezér-igazgató: Benke Gyula. Központ és magy. kir. szab. osztálysorsjatek fölárnító helye: VI. *Andrássy* ut. 5. Kézállogdíjletek: IV. *Károly-körút* 13.; IV. *Ferenciek-tere* 4. *Irányi-utca* sark.; VII. *Királyi-utca* 57.; VIII. *József-körút* 2.; VIII. *Üllői-út* 6. sz.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. gyermek- és elhíztörési-intéret Budapest, VI. ker., *Teréz-körút* 40—42. Alapított 1863. Legelőny-obb díjtalaboztatok gyermek- és mindennapi élet-biztosításokra, havi befizetések mellett is. Tar-talék: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosít-ott összeg hét millió korona. Biztosítási állomány: 46.000.000 korona.

REGÉNY

TITKOS HÁZASSÁG.

Irta: Mrs. EVANS WILSON.

Mily csodás páthosz, milyen tisztaság hallik Norna „Szűz istennőjé”-ből felénk. Nem pogány papnő énekeit hallom benne, hanem úgy hat rám, mint valamely a szent szűzhöz intézett ima, olyan megragadó, mint Rossini „Inflammatur”-ja. Hát vajon mi nem vagyunk oly bölcsék, mint a méhek, melyek mérget és mézet biztosan megkülönböztetnek? Azt hiszem, gyermekem, nyugodtan bízhatod magad gyámódra, kérd csak istent, hogy lelkedet tisztán, parancsaihoz híven őrizze meg.

Regina szívesen beszélt volna még többet erről a dologról, de anyjára gondolva hallgatott, mert félt, hogy fájó ítéletet fog hallani.

— Templomba harangoznak, nem megy a delutáni ájtatosságra, Masonné asszony?

— Nem, gyermekem, rosszul érzem magam és különben is megígertem egy szegény barátomnak, ki rászorul a vigasztalásra és hétközben nem jöhet, hogy itthon maradjon. Félzs talán egyedül imádkozni?

— Nem, de szívesebben mentem volna önnel. Ha Lindsay asszonynak ír, adja át üdvözlőmet és mondja meg neki, hogy mindig azt fogom tenni, amit helyesnek talállok. Adieu, kedves Mason asszony, isten áldja meg.

Lehajta fejét, a szelid színtelen ajkak megérintik az agy nő homlokát és áldását kísérve, lép ki a csöndes utcára és egy kis templom felé indul, melynek harangja esti istentiszteletre szólít.

Még nem érte el az egyszerű templomot, midőn mögötte hangos lépések hangzottak.

— Regina, ez az ut haza vezet?

— Jó estét, Palma ur, a templomba megyek.

Palma ur egy hétig távol volt és mégsem nyújtja üdvözlését kezét s Regina nem is emlékezteti az üdvözlés elmaradására.

— Rendesen magad jössz ide? Ha igen, látogatásaid meg fognak itt szünni.

— Mason asszony kísért el eddig, ma azonban otthon kellett maradnia és így egyedül jöttem.

— Jobb szeretném, ha nem járnál kíséret nélkül, haza foglak vezetni.

Regina előre tekint, látja az imádkozókat a lépcsőn a bejáratához sietni s nehezére esik az engedelmesség.

— Mi baj érhet isten házában? — kérdi Regina. — Ne álljon közém és kötelességem köz.

— Vajjon véletlenül nem kötelességed velem szemben az engedelmesség?

— Nem, ha kívánságai lelkiismeretemenk ellentmondanak.

— Mi hát az a lelkiismeret?

— Az érzés, amelyet isten adott nekem, hogy helyes és helytelen megkülönböztethessék.

— Vajjon lelki üdvösséged a templombajárástól függ-e?

— Valószínűleg nem, legalább nem minden esetben: ha lehetetlen volna nekem a templomba eljutnom, tudna erről isten és ő csak lehatárolást kíván. Különben is tudja Palma ur, hogy semmi baj sem ér a templomban és én igérem, hogy közvetlenül ájtatosság után hazatérek.

— Voltál ma reggel St. Thomasnál?

— Igen, de szívesebben jövök ide, itt jobban lehet imádkozni! . . .

— Talán itt tanultad azt is, hogy gyámóddal nyílt utcán dacolj?

Ezen szavaknál, amelyek a szokottnál szigorúbban hangzottak el, Regina szótlánul megfordult és Palma ur mellé indult.

Ő látja a leütött szemeket, az összeszorított ajkakat.

— Haragszol, gyermekem?

— Nem haragszom, de szívesen mentem volna a templomba.

— Miért nem kérez meg, hogy elkísérjelek?

— Ön, Palma ur, igazán elkísérne?

— Próbáld csak megkérni rá.

— Kérem, Palma ur, jöjjön velem.

— Szívesen, gyermekem. Együtt megfordulnak, Regina gyámját Mason asszony szokott helyére vezeti.

A templom kicsiny, de csinosan díszített, az ablakok tarka, művészietlen táblákból, a székek egyszerűen faragottak. Az ottlévő imádkozók nagyjából részét a munkásosztályhoz tartoznak.

Midőn az ősz pap az oltár lépcsőjé elé lép, megszólal az orgona és a gyermekek éneke.

A gyermekek, sujtottak és fíradtak istene sugárzó dicsfénytől körülvéve jelenik meg és mindenek imádkozva hajtának térdet. Az ájtatosság megkezdődik. Mind hangosabb lesz az ének, quartett hangzik fel.

Palma ur látja, amint Regina elsápad és lélekzet nélkül ájtatosságra figyel.

— Jézusomat el nem hagyom! — éneklük — mert éretünk halt meg . . .

Regina izgatottsága fokozódik. Könnyek perregnek le orcáján, látja, mint erőlködik, hogy ne zokogjon hangosan fel. Palma Otfried nem érti a megindulást, előtte a dal nem tűnik fel rendkívülinek. Közelebb húzódik a gyermekekhez.

A kék szemek felpillantanak és oly fájdalmas tekintettel érik, hogy önkéntlenül kezét a lányára teszi. Szüntelenül folynak a lány könnyei. Sajátságosan érintve nézi az ügyvéd a síró gyermeket. Önkéntlenül kézbe veszi a kis imakönyvet: „Orme Reginnának őszinte szeretettel Lindsay Ernő”; áll az első oldalon, Palma ur becsukja könyvét és helyére teszi vissza.

— Lelkem hozzád száll — így szól a szöveg, amelyet a pap szónoklata tárgyául választott. Palma Otfriedet önkéntlenül megkapják az egyszerű, őszinte szavak. Nemsokára eltereli gondolatait az a kérdés, mit szólnának klubtársai, ha e környezetben látnák. Lassan-lassan visszazállnak gondolatai a multba, a gyermekek emlékeihez, visszagondol arra az időre, amidőn anyjával templomba ment és imakönyvét vitte.

Mily szent a jámbor templombajárárs ama ködös ideje!

Később ünnepélyes alkalmakkor résztvevett az istentiszteletben akkor, amidőn az „elegáns” világ végzte ájtatosságát. Sohasem merült fel azonban a mult, rég eltűnt érzések emléke.

Az öreg pap szelid arcáról a melletteálló fiatal lányra esik tekintete.

A sötét szempillák könnyesek, arca azonban nem árul el már fájdalmas felindulást.

Sajátos érzés fogja el Palma Otfriedet, midőn szeme az arca lágú körvonalaiba, az ájtatosság fényével övezett alakra tekint. Szellem, szépség, méltóság és gazdagság állottak nyitva előtte, de szíve érintetlen maradt, hideg, szenvedélytelen kézzel állította fel a mérleget egyik vagy másik házassági összeköttetés között, mérlegelte az előnyt, amelyet egy fényes házasság nyújt, szemben azzal az előnnyel, hogy szabad ember, aki saját erejéből éri el célját. A legkevésbé sem vonzódt azon hölgyekhez, akik vastermészetével ellentétesen délszaki madaraknak látszóttak, akik egy teli erdei fenyőért rajongtak. Pusztán a becsúgy keltette fel benne a házasság gondolatát és a pro és contra érvek gondos mérlegelése után a szerelm rózsa láncáiról lemondott és csakis büszkeségének, hívatásbeli hűségének élt, amelyek lélkén annyira uralkodtak, hogy más érzelem számára hely nem maradt.

Miután így közel negyven évig szívén korlátlanul uralkodott, egyszerre szokatlannal nem engedelmekedett akarataának.

Néhány szó, melyet Roscoe Edwin óditálanul mondott, Nézők bátyjához hasonlóan, érzelmei színbáját megrindították és ezek folyama nem volt többé békákba szorítható. Mostanáig azonban sohasem vizsgálta az érdeklődést, melylyel gyámleányát kísérte, mert nem is gondolt arra a lehetőségére, hogy büszke szíve teremtett lányszegényhez vonzódnék.

Most világossá vált előtte minden és határtalanul merészen találja Roscoe Edwin szándékát; hogy meri e szegény ifjú szemét vetni e drágakőre, melylyel ő saját koronáját övezte dicsérettel.

Regina e pillanatban imakönyve után nyúl, a fedél véletlenül visszacsúsz, tisztán látszik az ajánlás.

Az ügyvéd felszoritja ajkait, jobbezze ujjai gyorsan kecsesülnek össze, ezzel a morgással kísért minden elhatározását.

Az ájtatosság be van fejezve, az utolsó áldás ki van osztva, a jámbor tömeg elhagyja a templomot.

Szótlánul gyámja mellett haladva, magában kérdi, miért oly féltelmesen komoly.

— Köszönöm a jóságos kíséretet, Palma ur — szólal meg végül elfogulva — tudom, hogy szegényesnek tűnik fel önnek a templomocská azokhoz képest, melyekhez szokva van, tetszett önnek a beszéd?

— Mintha hályog esett volna le a szememről, ezt az estét sohasem fogom elfelejteni.

— Hála istennek!

— Ne érts félre gyermekem, nem a te lelki üdvösségedre gondoltam. Mondd csak különben, miért sírtál?

— Olyan nehez lett a szívem.

Miért?

— A dal, melyet nem hallottam ama borzasztó este óta, nagyon megindított.

— Beszélj világosabban.

— A jó, megboldogult doktor Hargrave kért, hogy egy dal énekeljek. A harmóniumhoz ültem és teljesítettem kívánságát. Midőn hozzá visszatértem, halva találtam. Az előbb aztán, mikor felhangzott az ének: „Jeruzsálemet el nem hagyom” élelmelem felmerült előttem ennek az estének a képe. A kedves, boldog otthon a paplakban, a vacsora, melyet a jó doktor Hargrave-nak készítettem, a virágok a kertben, a szefjük illata, a gerlicék bugása, a szelid holdfény, mely ezüstösen világít meg a kedves, halvány arcot és . . . óh!

Hallgatva haladnak egymás mellett.

— Nem tudtam, hogy harmóniumon játszol.

— Lindsay asszony tanított rá.

(Folytatjuk.)

Vizállás.

1904. évi november hónap 2-án.

hon	Székhely	oszt.	Díjaz.	M. Széket	oszt.
Duna	Székhely	80	100	100	1
	Passau	150	100	100	2
	Linz	100	100	100	4
	Wien	70	100	100	12
	Prága	120	100	100	1
	Komarom	320	100	100	1
	Budapest	100	100	100	1
	Saja	210	100	100	3
	Nobach	230	100	100	3
	Gombod	230	100	100	3
	Ujvidék	260	100	100	3
	Zimony	280	100	100	3
	Pancsova	300	100	100	3
	Drenkova	320	100	100	3
	Ujsova	320	100	100	3
Felső	Ujvidék	40	100	100	3
	Ujvidék	200	100	100	3
Vés	Zaona	20	100	100	3
	Ujvidék	20	100	100	3
	Szered	60	100	100	3
Délny.	Zakany	60	100	100	3
	Saraj	100	100	100	3
	Szek	220	100	100	3
	Szek	220	100	100	3
	Szek	220	100	100	3
	Alitrovica	414	100	100	4
Temes	Ais-Kostaly	80	100	100	4
Bécs	Ujvidék	24	100	100	4
	Ujvidék	10	100	100	4
Ujvidék	Ujvidék	70	100	100	4

KÖZGAZDASÁG

Magyar fizetési képesség Bécsben. Bécsből telefonálják lapunknak: A *Leopold Kurz und Sohn* férődivatárú-cég, amely nemrég 15 hónapi moratóriumot kért hitelezőitől, fizetési képétlen lett. Az árutartozások 500.000 koronát, a pénz- és váltó-tartozások pedig ugyanannyit tesznek ki. A kár legnagyobb része a minap fizetési képétlen lett Geiringer-céget, több bankot és magánlétszámítót érint.

Vásárcarnok. (Vámos és Bruszat hat. körv. üzleti jelentése.) A házbérmegye ugyan érezhető volt az élelmiszer forgalmán, de mindazonáltal az üzlet élénk, kielégítő eredményű volt. Részleteiben a következőképp alakult az üzlet. Husfélék: vidéki marhahús eleje 66-78, hátulja 76-100 korona 100 kilója. Lehozott sertéshús 1.—1.10, sertések szalonnával 1.—1.12 korona 100 kilója. Ötlet borjúkban szilárd az üzlet, ma hosszan súlyelosztás nélkül minőség szerint. Szopós malacok kilója 100-130 fillér. Vadfélék: nagy nyulak darabja 2.20-2.40, fogoly párja 2.—2.20, fácán párja 3.—1.60 korona. Szarvas 50-60, dánvad 50-60, őz 100-120, vadászó 70-80 fillér kilója. Tojásban változatlanul szilárd az üzlet és ma I. friss tolt ára 90-94 koronát jegyzett eredeti ládánként. Tejtermékek iránt jó az érdeklődés, mai ár I. szőv. teavajért 220-240, jó friss tolt vajért 150-170, friss tehén-túrót 20 fillér volt különként. Vágott hizott ludak iránt jó az érdeklődés, mai ár I. szőv. tisztán ko-

zalt, hízott árúért 108—114 fillér volt kilonként, minőség szerint. Gyümölcsfélék: alma rétesbe való 16—20, Törökbalint 16—26, mosászi 14—20, panyv 16—24, batul 16—26, sóvári 12—20, kálví 30—50, parman 24—40, arany ranett 18—32 korona munkát, minőség szerint. Közönséges kevert alma 6—10 korona 100 kilonként. Főző körte 16—24, aszár körte 36—40, Sándor cár-körte 30—60, izembart 24—40, vajkörte 24—40 korona 100 kiloja. Hazai gesztenye 12—14 korona 100 kilo. Dió 24—40 korona 100 kgr. Kemény fejes káposzta 8—9 korona 100 drb. Méz keresett, mai ár pergetgett akáé mézért 86—94 korona volt 100 kilonként.

Kőbányai sertésvásár. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronkint 320 kilogramm feletti súlyban) 110—111 fillér. Fiatal közep (páronkint 251—328 kigrig terjedő súlyban, 111—119 fillér. Könnyű (páronkint 250 kigrig) 109—111 fillér. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kigrig feletti súlyban) 111—112 fillérig, közep (páronkint 210—260 kilogramm súlyban) 109—110 fillérig. Könnyű (páronkint 210 kilogrammig terjedő súlyban) 107—108 fillérig. Sertésfészám: 1904. évi október hónap 31. napjára volt készlet 35824 drb. 1904. november hónap 1. napján felhajtott 639 darab. 1904. november hónap 1. napján elszállított 983 darab. 1904. november hónap 3. napjára maradt készletben 35300 darab. — A hízott sertés árát irányzata csöndes.

Sertéskorona-vásár. (A székességi sertésvásár és közvághid intézése.) Mai felhajtás: 263 darab sertés, 93 darab süldő, 8 darab malacz. Előző napi eladásban maradvány 86 darab sertés, 126 darab süldő, összesen 538 darab sertés, 219 darab süldő, 8 darab malacz. — Eladatott 568 darab sertés, 46 darab süldő, 8 darab malacz. Mai maradvány 178 darab süldő, 3 darab malacz. A vásár irányzata élénk, árak szállárak. Kévélezés árak egyeztetek: Zsírterés: Öreg 1. rendű 350 kgon feletti 92—94 fillér, fiatal nehéz 300 kgon feletti 77—98 fillérig, fiatal közep 220—300 kigrig 90—87 fillérig, fiatal könnyű 200 kigrig 84—90 fillérig. Husserítés, nehéz 800 kgon feletti 74—78 fillérig, könnyű 140—300 kigrig 82—84 fillérig, süldő 82—84 fillérig, malacz 40 kigrig 76 fillérig. Horvátországi 72—80 fillérig. Árak minden levadás nélkül kilogrammonként, átlósúlyban értendők.

Áru- és értéktőzsde.

— November 2. —

A budapesti gabonátőzsde.

Készárúzet. Készbuza méredekelt kínálat és valamivel jobb vételkedé mellett ma kellemes irányzatú volt. Elkelt a ca. 15.000 mm. 3½—5 fillérrel magasabb árakon.

Rozs méredekelt forgalom mellett 5 fillérrel drágább. Helybéli paritásra prompt szállítva 7.35—7.42½ koronáig jegyzünk.

Takarmányárpa jól tartott; helyben és helybéli paritásra 6.90—7.80 koronáig jeves, prompt szállításra. Szeszégetőknek alkalmas áru 7.55 koronáig ér el.

Zab változatlan szállár és helyben 6.80—7.20 koronáig fizetnek.

Tengeri 5 fillérrel drágább. Prompt kocsiira téve helyben 7.40—7.50 koronáig jegyzünk.

Eladatott:

Buza: Tiszavidéki: 600 g, 81 k. 10.25 K, 800 g, 81 k. 10.25 K, 800 g, 81 k. 10.25 K, 100 g, 81 k. 10.20 K, 100 g, 81 k. 10.10 K, első, 200 g, 81 k. 10.20 K, 100 g, 80 k. 10.22-5 K, 500 g, 80 k. 10.00 K, f. 2150 g, 79-5 k. 10.31 K, 6buza 100 g, 79-5 k. 10.00 K, 100 g, 79k. 9.75 K, felső, 100 g, 79-5 k. 9.75 K, felső, 150 g, 79 k. 9.75 K, felső, 100 g, 78 k. 8.80 L. uszkó, mind három bónapra.

Pestmegyei-vendék: 800 g, 80 k. 10.10 K, 800 g, 80 k. 10.00 K, 90 g, 9.90 K, 150 g, 78 k. 9.90 K, 100 g, 77-5 k. 9.95 K, 400 g, 77-8 k. 9.85 K, 100 g, 77 k. 9.70 K, 800 g, 78 k. 9.62-5 K, mind három bónapra.

Dunai-Földvár: 2290 g, 78 k. 9.85 K mind három bónapra.

Felsőmagyarországi: 800 g, 8 k. 10.00 K, 1000 g, 79 k. 9.90 K, 1000 g, 79-6 k. 9.95 K, mind három bónapra.

Szorb: 1500 g, 78 k. 9.65 K, mind három bóna.

Rozs: 200 g, 740 K, 150 g, 7.42-5 K, 800 g, 740 K, 850 g, 7.37 K, kpl paritás.

Zab: 100 g, 7.30 K, 1.0 g. 7.25 K, 100 g, 695 K, kpl.

Tengeri: 800 g, 7.50 K, 100 g, 7.50 K, 100 g, 7.42-5 K, 800 g, 7.40 K, 100 g, 7.50 K, 690 g, 7.40 K kpl kocsiira rakva.

(Az adat 50 kilogrammonként és koronáértékben értendők.)

A déli tőzsdén határidősüzletben változó volt az irányzat.

Kötötték: Buza áprilisra 10.05—10.10—10.05 kor. zár. 10.05—10.16 kor.

Rozs áprilisra 7.88—7.90—7.84 — zárliatkor 7.84—7.85 Tengeri májusra 7.44—7.40—7.41 — zárliatkor 7.41 — 7.42 Zab áprilisra 7.21—7.23—7.17 — zárliatkor 7.17—7.18 — koronán.

A délutáni határidősüzletben szállár volt az irányzat, de zárlat előtt gyöngült.

Kötötték: Buza áprilisra 10.07—10.09—10.04 — kor. zár. 10.04—10.05 kor. Buza októberre

Rozs áprilisra 7.85—7.81—7.84 — kor. zár. — kor. zár. 7.84—7.85 Rozs októberre — kor. zár. — kor. zár. Uj tengeri 1905 májusra 7.42—7.43—7.49 — kor. zár. 7.43—7.43 kor. Tengeri szeptemberre — kor. zár. — kor. zár. Kor. Zab áprilisra 7.19—7.17 — kor. zár. 7.17—7.18 kor. Zab októberre — kor. zár. — kor. zár.

A készárúzet hivatalos árjegyzése.

Buza	Mennyiség	50 kilogramm ára		50 kilogramm ára	
		1904	1903	1904	1903
Tiszavidéki	76	—	—	77	—
"	78	—	—	79	—
"	80	—	—	81	—
"	uj	76	—	77	9.70
"	78	9.80	9.90	79	9.90
"	80	9.95	10.10	81	10.15
Pestvidéki	76	—	—	77	—
"	78	—	—	79	—
"	80	—	—	81	—
Földmegyei	76	—	—	77	—
"	78	—	—	79	—
"	80	—	—	81	—
"	uj	76	—	77	9.70
"	78	9.75	9.85	79	9.85
"	80	9.90	10.15	81	10.15
Pestvidéki uj	76	—	—	77	9.70
"	78	9.75	9.85	79	9.85
"	80	9.90	10.15	81	10.15
Bánási uj	76	—	—	77	9.80
"	78	9.75	9.80	79	9.85
"	80	9.95	10.05	81	—
Szorb	76	—	—	77	—
"	78	9.65	9.75	79	9.75
Hácsaki uj	76	—	—	77	9.75
"	78	9.80	9.95	79	—
Román	81	—	—	81	—

Köz	Mennyiség	Árfolyam	
		1904	1903
Elsőrendű uj	—	7.40	7.50
	Középmínőségű uj	—	7.30
Árpa	lakarmány elsőrendű	7.35	7.55
	másodrendű	7.25	7.35
Köles	—	—	—
Zab	Elsőrendű	7.05	7.30
	Középmínőségű	6.90	7.05
Tengeri	Belföldi	7.30	7.45
	Cinquantin	—	—
Ropcsze	Káposzta	11.25	11.80

A budapesti terménytőzsde.

Különféle termények hivatalos jegyzése

Készárú	Mennyiség		Árfolyam	
	1904	1903	1904	1903
Díszonászir budapesti	—	—	65.	66.80
Szalonna városi légersziritott, 4 drbcs	—	—	54.	54.80
—, 8 drbcs	—	—	54.50	56.60
Határidőre	hosszú 1904. évi usance min.	8.75	9.25	—
	100	13.	13.60	—
	85	20.50	21.50	—
Szilva szerbiai 1904	—	—	7.75	8.
	100 darabos	11.	11.50	—
	80	20.50	21.80	—
Szilvats	szilvats (1903.)	—	13.50	14.
	szorb (1903.)	—	11.50	12.
	szorb magyar	—	46.	58.
Heremag	vörös aprószemű	—	51.	55.
	középszemű	—	77.	85.
	nagy szemű	—	68.	76.

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsdén tartózkodó volt a spekuláció és így a forgalom szűk korlátok között mozgott. Az üzlet folyamán az arbitrázs és a helyi spekuláció részről erősebb kínálat fejlődött. Nemzetközi értékeken kívül Rimamurányi vasút részvények hanyatlottak jelentősen. Rimamurányi vasút részvények szelvényevesése mellett serültek forgalomba.

A helyi értékek piacán csönd uralkodott. Erzsébet szanatórium sorsjegye emelkedtek. Valuták és devizák irányzata változatlan. 20 frankos arany 19.04—19.10 kor. 20 márkás arany 23.50—23.58 korona. — Francia bankjegy 35.25—35.35— korona. Német birodalmi bankjegy 117.50—117.85 korona.

Az előtőzsde irányzata tartott. Előfordult kötelek: Osztrák hitelrészvény 671.75 673.50 kor. Magyar hitelrészvény 786.—787.— kor. Osztrák-magyar államvasút részv. 667.50—669.— kor. Déli vasút — Jelzalogbank részv. 519.— 519.50 Leszámlító bankrészvény — Rimamurányi vasút részv. 531.—533.— Közüti vaspálya részv. — Városi villamos vasút részv. 840.—837.50 Koronajáradék — Erzsébet szanatórium sorsjegy — Magyar kereskedelmi r.-t részv. — Adria részv. — koronán.

A déli tőzsde irányzata változatlan. Előfordult kötelek: augusztus végére: Magyar aranyjárdék — Magyar koronajárdék — Magyar hitelbank részvén. 786.60—

787.— Jelzalogbank részv. — 518.50 Leszámlító bank részv. — Rimamurányi vasút részv. 516.25—517.50 Közüti vaspálya részv. — Leszámlító bank részv. 453.— Jelzalogbank részv. — Rimamurányi vasút részv. 516.75 — Közüti vaspálya részv. 577.25 Városi villamos vasuti részv. 338.— koronán.

A helyi értékek piacán csöndes volt az üzlet. Forgalomban voltak: Erzsébet szanatórium sorsjegyek 8.474—8.80.—, Pümei hitelbank részvények 134.60, Salgótarjáni községbánya részvények 581, Aszfalt-ípar részvények 134 koronán.

Díjtöltésitások: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 8—7 korona, 8 napra 11—16 korona, nov. végére 24—26 korona.

Az utőtőzsdén hanyatlottak az árfolyamok. Zárliatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 670.25 — Magyar hitelrészvény 783.— Osztrák-magyar államvasút részv. 667.— Déli vasút részv. — Leszámlító bank részv. 453.— Jelzalogbank részv. — Rimamurányi vasút részv. 516.75 — Közüti vaspálya részv. 577.25 Városi villamos vasuti részv. 338.— koronán.

A bécsi gabonátőzsde.

Teljes üzletlenség mellett változatlanok az árak.

A bécsi értéktőzsde.

Noha az angol-országi konfliktus nyugodtabb megítélés alá esett, a spekuláció tartózkodást tanusított. A vezető értékeken eladások történtek. Az üzlet folyamán hanyatlottak az árfolyamok, mert egy kulcskéz fizetési-éptelensége lett közudomásu, azonkívül attól tartottak, hogy az angol bank emeli a kamatlábát. A sorsjegyben is gyöngültek az árfolyamok. Csak Dunabíróházi és Hiltnerberg részvényekben volt kereslet.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 673.50—671.75 kor. Magyar hitelrészv. 787.75—785.— kor. Angliabank 232.50—234.— kor. Alpesi bányász részv. 490.— 488.— kor. Osztrák-magyar államvasút részv. 659.50—668.— kor. Rimamurányi vasút részv. 515.25—518.50 kor. Májusi járadék 100.— kor. Magyar aranyjárdék 119.— kor. Magyar koronajárdék 98.— kor. Osztrák koronajárdék 99.95 kor. Dobány részv. — Török sorsjegy 132.25—132.70 korona.

A déli tőzsdén csekély forgalom mellett tartott volt az irányzat. Berlinből és Londonból kilégülő jegyzések érkeztek.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 678.— kor. Magyar hitelrészvény 787.— kor. Unionbank 541.— kor. Angliabank részv. 233.— kor. Osztrák magyar államvasút részv. 659.— Déli vasút részv. 90.— kor. Magyar koronajárdék 98.05 kor. Alpesi bányász részv. 489.— kor. Rimamurányi vasút részv. 517.— kor. Török sorsjegy 132.— kor. Májusi járadék 100.05 kor. Osztrák koronajárdék 99.95 korona.

A déli tőzsde zárlata tartott. Berlinből és Londonból magasabb jegyzések érkeztek. Alpesi bányász és Magyar hitelbank részvényekben kereslet volt. A magánkamatláb 3½ százalék.

Jegyzések: Osztrák hitelrészvény 672.50— korona. Magyar hitelrészvény 789.— korona. Angliabank 233.50 kor. Alpesi bányász részv. 483.75— kor. Osztrák-magyar államvasút részvény 659.— kor. Déli vasút részvény 90.— korona. Rimamurányi vasút részvény 518.— korona. Májusi járadék 100.— korona. Magyar aranyjárdék 119.— korona. Magyar koronajárdék 98.— kor. osztrák koronajárdék 99.90 kor. Dobány részv. — Török sorsjegy 132.— korona.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Berlin, november 1. 4.30%-os papírjárdék — 4% osztr. aranyjárdék 101.75 Osztr. hitelrészv. 212.— Déli vasút 18.40 Orosz bankjegyek 216.05 4% uj orosz kölcsön 91.75 Disconto-Commandit 192.10 Dynamit Trust 181.80 Harpeni 215.70 4.2% ezüstjárdék 99.50 4% magy. aranyjárdék 100.10 Magy. koronajár. 97.90 Osztr. m. áll. vasút 141.50 Bécsi váltókor 8.— Olasz járdék 103.90 Ath. Villamos, Edison 228.80 Gelsenkirchen 220.25 Laurakohó 231.90.

Frankfurt, november 1. 4.30% papírjárdék — 4% osztrák aranyjárdék 101.95 4% magyar aranyjár. 100.15 Osztr. hitel részv. 211.90 Osztr. m. áll. vasút 141.60 Eszaki vasút részv. 107.80 Butteherodi vasút — Londoni váltókor 203.25 Bécsi Banveroin 141.70 Villamos részvény 143.— 2% m. arany kölcsön 82.90 4.2% ezüstjárdék 100.25 Osztr. koronajárdék 100.05 Magyar koronajár. 95.— Osztr.-magyar bank 116.70 Déli vasút részvény 18.60 Elberogvi vasút 107.— Bécsi váltókor 80.16 Párisi váltókor 810.05 Union-bank — Alpesi bányász részv. 246.—

Páris, október 31. Osztr. magy. államvasút — Uj török községi 86.12 Egyiptomi járadék 108.65 Osztr. Länderbank — Párisi bank 12.80 3% francia jár. 98.25 Magyar aranyjár. — Déli vasút — Osztr. aranyjár. 101.45 Török sorsjegy 137.26 4% olasz járdék 104.15 Ottoman bank 54.— Osztr. földhitelintézet 13.29 Dobány részvény 335.— Magyar jelzalogbank 55.—

KIADOTULAJDONOS:

A MAGYAR HIRLAPKIAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK-TERE 6. FIÓK: ERZSÉBET-KÖRÚT 32.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET
 EGÉSZ 12-KÖR. FÉL 6-KÖR. NEGYED 3-KÖR. NYOLCAD 1-50. KÖR.

= Sargóny és levélcím: =
SZESZGYÁR Kecskemét

**ELSŐ ALFÖLDI COGNAC-
GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRS.
KECSKEMÉTEN. AJÁNLJA:
BARACK-SZESZ
BARACK-CRÉME
BARACK-COGNAC**

különlegességeit. Rendkívül finom zamatos italműek. Részletes árjegyzék és „Barack Híradó” kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Vezérképviselő BUDAPEST részére: SZÉKELY A.
ÓDÓN, IX., Soroksári-utca 16. szám.

Kapható Budapesten: Német Manó, Szövetség-u. 23. Gyarmathy G., IV., Calvin-tér 7. Vogel Gyula, VI., Andrássy-ut 29. és vidéken minden előkelő fűszer-és csemege-üzletben.

Uj zenepaedagogiai művek:

Bloch J. A hegedűjáték és tanítási módszere (metódika). I. Történelmi. II. Gyakorlati. Zeneelméleti részekkel, ára 4 kor. **Hohmann-Bloch** Uj hegedűjáték módszere magyarra fordítva. I. Ára 4 kor.

Chován K. A zongorajáték módszere (metódika) legjobb tanulmányokkal, zene-műszótárral, ára 4 kor.

I. A magyar zene ereklényéi.
Baka, Bihar, Osemák, Csinka Panna, Lavotta, Egrocsy, Rézavölgyi, Szejdabélyi remekművei.

II. Kurucdalok teljes gyűjteménye,
a Bákóci-kor zenevirágának.

III. Szabadsághero dalai és indulóinak
legteljesebb gyűjteménye zongorára. a) Ezek mindegyikét külön-külön zongorára ártira: Huber B. ára 6 kor. b) Külön-külön hegedűre ártira: Bloch József, ára 4 kor. **IV. A hegedűjáték a zongorajátékhoz úgy alkalmazható,** hogy azokkal kíséreltben játszhatók. **V. KÜLÖN-KÜLÖN cimafajokra ártira: Allaga G., ára 4 kor. E három (I., II., III.) kötet a hazatis és gyujto hatasu dalok „harmas könyve” a pénz előzetes beküldése esetén bérmentve küldökök.**

Rozsnyai Károly

könyv, zeneelmélet és zeneköltés
BUDAPEST, IV., Múzeum-körút 15. szám.
Arjegyzökek ingyen. 23

Acetylen lámpák

kocsi, rud, Spritzbogen, pözna asztali, kertli, udvari, istálló és kézi

Acetylen lámpák

Automobil lámpák

éjjeli szantásoknál gézekökre kiválóan alkalmasak, mert nappali fényt adnak.

Bárdi József

Budapest,
VI., Gyár-utca 10. szám,
(Andrássy-ut és Híráy-utca között.)

Arjegyzék ingyen.

Törvényesen védve

Agulár Ignác

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30/a sz.
a Rókus-kórház templomával szemben.

Magyarország legnagyobb saját készítésű cipő-gyára.

Feltalálója a világhíró **GUMI-kenőcsnek**, mely az egyedüli, ami a bőr repedését megóvjja.

Minden vedem egy pár elegáns cipő-számot kap ingyen. — Felütöást költségek kifizetéséig osztem, melyek halálögyggyel teljesen visszmentesítökök, miután elküldés ött 25 órai vízvörzöt álltanak ki. — Minden eszámári 2 évi jótállást vállalok.

Manóscipő vízbörzöl egy darabból, erős	frt 2.50
Straps-cipő erős vízbörzöl, fűzős	frt 3.-
Elegáns gavalier víx vagy zsepp, fűzős	frt 3.50
Feltűnő elegáns box fűzőscipő	frt 4.00
Női erős harigbőr gúgoscipő	frt 4.50
Női elegáns zsepp bőr fűzős vagy gúgoscipő	frt 5.-
Elegáns box töl fűzős vagy gombos	frt 4.-
Elegáns női oroszleki fűzős vagy gúgoscipő	frt 3.50

Gazdas-csarna, valódi bagariabörzöl, egy darabból, hal-bölyaggal vízmentesítve, jótállás mellött, erős dupla-táppal ..... frt 7.50

Borjádör nyeltes csarna, énosabb kivitelöben, vízmentes öklölő erős talppal, elegáns ..... frt 8.50

Gyermek-csarnak erős vízbörzöl, zsepp dupla talppal, lak-tv. bözszárral, saját készítmény, 3 évtől 7 évig frt 2.20, 8 évtől 10 évig frt 2.50, 11 évtől 18 évig ..... frt 2.50

Mindenki, ki címét velem közli, egy tégely Gum-kenőcsöt és több száz fényképpel elatott árjegyzékem küldöm ingyen és bérmentve. Nem megfelelő kísérletet vagy a pénzt visszadom. Postaköltség csupán 30 krajcár. Legtöbbször mérték, ha harisnyába egy papírra állva a lábától körvonalát lerajzoljuk és eszámáral a valódi lemerjük.

Nagy butoreladás

kézpénz és hitelre
DÓSA KÁLMÁN BUDAPEST, KEREPESI-UT 28. (felemelet).

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

0 csasz. és Aposi. kir. Feisegenek legelső e határozasa foilyan
A polgári jótékony célokra szánt
XXXVI-ik csasz. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.435 nyereményt tartalmaz kézpénzben 512.980 korona öszegben. A főnyeremény

200.000 koronára ruo.

A nyoremények kifizetéséért a cs. kir. lottóvédék kezesekdi.
A húzás visszavonhatatlanul 1904. évi decz 15 én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a cs. kir. államsorsjáték osztályánál, III. ker. Vorderer Zeilamts-strasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtödékekben, dohanytözsdékben, adó-, posta-, távirat- és vasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvédök részére ingyen adnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A cs. kir. lottójövédéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban
emerilit kórházi orvos

gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendes foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphilit és onfertözösből támadt idegbajokat).

Meglepő az eredmény **FERFUI GYENGESEGNEL (IMPOTENCIA)** még öregebb egyéneknél is.

Biztos siker folytán honorárium utólag is fizethető.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerék. — Rendelés délelött 9-3-ig, este 6-8-ig.

Budapesten, Erzsébet-körút 12. szám.
Felemelet; bejárat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

